

STATUTY SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

Kolekcja
Emila Kornasia

ZWIĄZEK SAMOPOMOCY CHŁOPSKIEJ
WARSZAWA

1951 R.

STATUTY SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

Wydanie drugie

**Kolekcja
Emila Kornasia**

CM KEK 331905

Tłoczono 80 000 egzemplarzy
Zakłady Graficzne „Książka i Wiedza” w Toruniu
Obj. 4 ark. Papier druk. sat. rot. kl. VII, 70 g. 63 cm
Zam. nr 371 — 6. 2. 51. — 5. 3. 51. — 2-B-117600

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. Dl nr 307 4 CM
...../201/.....

PRZEDMOWA

Zmiany, jakie zaszły na naszej wsi po wyzwoleniu kraju i po likwidacji obszarników, stworzyły po raz pierwszy w historii podstawę nowego, lepszego życia dla mas chłopskich. Gadaninie kułaków o tym, że było źle i będzie źle, zaprzeczały i zaprzeczają fakty stałej poprawy materialnej chłopów, opartej na szybkiej odbudowie i rozwoju przemysłu i na stałym wzroście produkcji gospodarstw chłopskich. Obszarniczy i kułacki wyzysk, nędzę i beznadziejne perspektywy milionów chłopów w czasach przedwojennych zastępuje walka z wyzyskiwaczami i wyzyskiem, stała poprawa materialna i jasne perspektywy rozwoju gospodarczego i kulturalnego wsi.

Szybka rozbudowa przemysłu, stanowiącego własność całego narodu, to nie tylko rosnące zapotrzebowanie na produkcję rolniczą, nie tylko gwarancja zatrudnienia wciąż nowych rąk roboczych ze wsi, albo podstawa zastępowania tych rąk maszynami.

Rosnąca produkcja traktorów i maszyn rolniczych, nowoczesnych narzędzi i nawozów sztucznych — gwarantuje nowoczesną obróbkę i uprawę roli i stały wzrost wydajności produkcji rolniczej, a zatem dalszy wzrost przychodowości i dobrobytu ludności wiejskiej.

Dla chłopów staje się coraz bardziej jasne, że wszystko to nie jest możliwe do osiągnięcia przy istnieniu szachownicy pól, działek i zagonów, podzielonych miedzami. Dlatego coraz więcej chłopów łączy swoje pola, działki i zagony dla wspólnej obróbki i uprawy i przechodzi na gospodarkę spółdzielczą. Dlatego mamy już w Polsce ponad 2 200 spółdzielni produkcyjnych, których liczba coraz szybciej rośnie i które stanowią socjalistyczne formy gospodarowania. Niektóre ze spółdzielni miewają trudności w początkowym okresie gospodarowania, ale je przełamują. Już w roku ubiegłym chłopi-spółdzielcy dowiedli, że ich gospodarka jest lepsza, bo ich plony były przeciętnie od 20% do 50% wyższe niż plony u chłopów, gospodarujących indywidualnie.

Zdecydowanymi przeciwnikami i wrogami spółdzielczych form gospodarowania są kułacy, gdyż rozumieją oni dobrze, że skończy się kułackie panowanie nad wsią i możliwość wyzysku biednych chłopów, a także średniorolnych. Jednym słowem wzrost siły gospodarczej chłopów-spółdzielców, wzrost ich dobrobytu uderza w pozycje kułaków, jako ostatnich kapitalistów i wyzyskiwaczy na wsi. Stosują też oni rozmaite formy walki przeciw spółdzielczej gospodarce, rozsiewali i rozsiewają przeróżne kłamstwa i plotki na temat spółdzielni produkcyjnych — ale prawda, jak zawsze, odnosi zwycięstwo nad kłamstwem. Coraz więcej chłopów poznaje tę prawdę i wbrew kułakom i w walce z nimi przechodzi na spółdzielcze formy gospodarowania. Setki chłopów widziało radzieckie kołchozy i przekonało się o wspaniałym rozwoju rolnictwa radzieckiego, o zamożności i kulturze chłopów radzieckich. Prawdę o zespołowym gospodarowaniu dokumentują nasze, choć młode jeszcze, spółdzielnie produkcyjne i wskazują one drogę rozwoju naszemu rolnictwu.

Wbrew reakcji i kułactwu coraz szersze zainteresowanie budzi u chłopów spółdzielcza gospodarka. Dlatego coraz liczniej z różnych stron kraju żądają chłopci statutów spółdzielni produkcyjnych i piszą w tej sprawie listy do redakcji gazet, do organizacji politycznych i społecznych.

Dajemy więc do rąk wszystkich prezesów kół gromadzkich Związku Samopomocy Chłopskiej, wszystkich aktywnych chłopów na wsi tę broszurę, zawierającą statuty spółdzielni produkcyjnych, aby się z nimi sami zapoznali, aby z tymi statutami zapoznali w gromadzie wszystkich interesujących się spółdzielczymi formami gospodarowania. Dajemy Wam te statuty z tym przekonaniem, że staną się one podstawą swobodnej i szerokiej dyskusji, która zamiast rozsiewanych kułackich kłamstw ułatwi poznanie rzetelnej prawdy o spółdzielniach produkcyjnych.

Dajemy do Waszych rąk statuty różnych typów istniejących spółdzielni produkcyjnych, dostosowanych do różnych warunków i różnego stopnia dojrzałości chłopów, aby chłopci, zastanawiający się nad nowymi, socjalistycznymi drogami rolnictwa, nad swoją przyszłością i nad przyszłością swoich rodzin, znaleźli odpowiedź na wiele interesujących ich pytań i wyjaśnienie wielu interesujących ich spraw, aby ułatwić im wybór najbardziej odpowiadającej im formy gospodarki spółdzielczej.

Zarząd Główny
Związku Samopomocy Chłopskiej

STATUT

ROLNICZEGO ZRZESZENIA SPÓŁDZIELCZEGO (RZS)

§ 1. Cele i zadania

1. Chłopi wsi w gminie

w powiecie łączą się dobrowolnie w Rolnicze Zrzeszenie Spółdzielcze, aby przez wspólną pracę na wspólnie uprawianej ziemi, należycie wykorzystując traktory, maszyny i narzędzia rolnicze, stosując racjonalny płodozmian, podnieść wydajność pracy, a wraz z tym dochodowość gospodarstwa rolnego i swój dobrobyt.

2. W dalszych postanowieniach statutu Rolnicze Zrzeszenie Spółdzielcze nazywane będzie w skrócie „Zrzeszeniem“.

§ 2. Ziemia

Użytkowanie ziemi w Zrzeszeniu odbywa się na następujących zasadach:

1. Członkowie Zrzeszenia łączą swe grunty celem wspólnego gospodarowania, z tym że każdy członek Zrzeszenia zachowuje prawo własności swego wkładu gruntowego i prawo przekazania go swoim spadkobiercom.

W osobistym użytkowaniu członka Zrzeszenia i jego rodziny pozostaje działka przyzagrodowa, z tym jednak, że obszar tej działki nie może przewyższać 1 ha i nie może być mniejszy od 0,3 ha w zależności od klasy gleby.

Zrzeszenie, posiadające w użytkowaniu grunta państwowe, obowiązane jest przydzielić w użytkowanie osobiste swoim członkom bezrolnym działki od 0,3 ha do 1 ha gruntu (w zależności od klasy ziemi), wykrojone z gruntów państwowych, użytkowanych przez Zrzeszenie. Działki te są zwrotne w razie wystąpienia lub wykluczenia członka z Zrzeszenia.

Zrzeszenie, nie posiadające w użytkowaniu gruntów państwowych, może też na podstawie uchwały Ogólnego Zebrania uchwalić przydział w użytkowanie swoim członkom bezrolnym działek od 0,3 do 1 ha gruntu (w zależności od klasy ziemi), wykrojonych z gruntów członkowskich, użytkowanych przez Zrzeszenie. Działki te są zwrotne w razie wystąpienia lub wykluczenia członka ze Zrzeszenia.

2. Dla przejęcia ziemi zgłoszonej do Zrzeszenia zostaje utworzona komisja szacunkowa, złożona z dwóch członków Spółdzielni, wybranych na Ogólnym Zebraniu i jednego przedstawiciela Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Komisja ta przy pomocy fachowców szacuje ziemię oraz użytki i nieużytki, lasy i wody, według ilości i jakości ziemi. Tak oszacowany wkład gruntowy każdego z członków zostaje następnie wpisany do ksiąg wkładów członków Zrzeszenia.

3. W razie wystąpienia lub wykluczenia członka ze Zrzeszenia otrzymuje on zwrot swego wkładu gruntowego przez wydzielenie dlań gruntu o tej samej wartości na skraju gruntów Zrzeszenia.

4. Zgodnie z zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3 stycznia 1951 r. resztówki i inne grunty państwowe, oddane Zrzeszeniu w użytkowanie, pozostają w bezpłatnym użytkowaniu Zrzeszenia przez cały czas jego istnienia. W razie rozwiązania Zrzeszenia grunty te wracają do Państwa.

5. Koszty melioracji i innych inwestycji wykonanych na działkach przyzagrodowych płaci każdy członek osobiście. Raty za melioracje i inne inwestycje, należne od gruntów oddanych do wspólnego użytkowania, płaci Zrzeszenie w okresie, podczas którego wspomniane grunty pozostają w jego użytkowaniu. W razie wystąpienia członka ze Zrzeszenia płaci on sam należności, jakie zaciągają na odebranych przezeń wkładzie gruntowym poczynając od dnia wystąpienia ze Zrzeszenia.

6. Członek przystępujący obowiązany jest wnieść ziarno siewne i sadzeniaki w ilości niezbędnej na jednoroczny zasiew jego wkładu gruntowego. Jeśli przystąpił z gruntami już obsianymi, ma prawo sam zebrać z nich plony lub, jeśli sobie tego życzy, włączyć te plony do ogólnego zbioru Zrzeszenia. W tym ostatnim wypadku spółdzielnia rozlicza się z członkiem bądź przez zapisanie mu dniówek obrachunkowych w ilości, ustalonej komisyjnie, bądź przez zwrot równowartości zasiewu po dokonanych zbiorach Zrzeszenia. W razie opuszczenia Zrzesze-

nia członek ma prawo do odbioru wraz ze swym wkładem gruntowym tej samej ilości materiału siewnego, jaką wniósł przy wstąpieniu do Zrzeszenia.

§ 3. Praca i środki produkcji

1. Każdy mężczyzna lub kobieta, pragnący być członkiem Zrzeszenia, zobowiązuje się uczestniczyć we wspólnych pracach na gospodarstwie spółdzielczym w rozmiarze (ilości dni), ustalonym corocznie przez Ogólne Zebranie. Kobiety zamężne jak również wdowy obciążone małymi dziećmi mogą być pełnoprawnymi członkami Zrzeszenia przy mniejszej ilości dni pracy, określonej uchwałą Ogólnego Zebrania. Oprócz członków Zrzeszenia — to jest takich mężczyzn i kobiet, którzy mają prawo decydować o wszystkich sprawach Zrzeszenia, dopuszczalna jest praca ich dzieci od lat 14 do 18 oraz tych domowników, którzy dostarczają mniejszą ilość dni pracy w roku, niż tego wymaga uchwała Ogólnego Zebrania. Praca dzieci w Zrzeszeniu nie może naruszać obowiązku szkolnego. Dzieci i domownicy, nie będący członkami Zrzeszenia, nie mają prawa decydować o sprawach Zrzeszenia, niemniej jednak za każdą pracę o równej jakości, wykonaną przez siebie, wynagradzani są w taki sam sposób jak członkowie Zrzeszenia.

Zarząd Zrzeszenia powinien dbać o to, aby domownicy członka Zrzeszenia, a w szczególności ci, którzy pracowali w ciągu roku tyleż co członkowie Zrzeszenia, zostali zachęceni i wstąpili również do Zrzeszenia jako jego pełnoprawni członkowie.

2. W wyjątkowych wypadkach można przyjąć do Zrzeszenia jako członka osobę, posiadającą gospodarstwo rolne i całkowicie lub częściowo niezdolną do pracy na skutek starości, kalectwa, przewlekłej choroby lub innych okoliczności, nie mającą nikogo zdolnego do pracy wśród swoich domowników i żadnego przedsiębiorstwa poza swoim gospodarstwem. Uchwała Ogólnego Zebrania o przyjęciu takiego członka musi określić jego prawa i obowiązki oraz uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

3. Wszystkie prace we wspólnym gospodarstwie Zrzeszenia mogą wykonywać tylko członkowie Zrzeszenia osobiście i członkowie ich rodzin oraz domownicy zarejestrowani w chwili przyjmowania członka do Zrzeszenia. Posługiwanie

się pracą najemną jest w zasadzie w Zrzeszeniu niedozwolone. Wyjątek stanowi dorywczy najem dla wykonywania niektórych prac budowlanych oraz w wypadkach szczególnych, gdy chodzi o zabezpieczenie pól przed zniszczeniem. Poza tym Zrzeszenie może zatrudnić w drodze najmu księgowego oraz inne osoby o specjalnych kwalifikacjach zawodowych.

4. Inwentarz żywy pozostaje w osobistym władaniu członka, z tym że członek jest zobowiązany użyczać Zrzeszeniu za opłatą na wezwanie Zarządu Zrzeszenia posiadanego sprzężaju (koni, wozów). Ogólne zebranie ustali minimalną liczbę dniówek inwentarzowych, które są obowiązujące dla członków, posiadających konie lub woły i odpowiedni sprzęt. Maszyny i narzędzia rolnicze w ilości niezbędnej dla zrzeszonej uprawy, ustalonej przez Zebranie Ogólne, stanowią wkład członka bądź odpłatny, bądź też wykorzystywany przez Zrzeszenie na podstawie umowy i na warunkach, ustalonych przez Zebranie Ogólne.

5. Członek Zrzeszenia obowiązany jest odstępować Zrzeszeniu za opłatą obornik posiadany przez siebie — z tym że Ogólne Zebranie ustala, jaką część obornika dany członek może zachować na potrzeby swej działki przyzagrodowej oraz ile ma wynosić w dniówkach inwentarzowych zapłata za obornik odstąpiony Zrzeszeniu.

6. Członkom pracującym uczciwie w Zrzeszeniu, a nie posiadającym krowy, Zrzeszenie ułatwia nabycie krowy.

7. Dla dalszego podniesienia gospodarki Zrzeszenia i dochodów jego członków Ogólne Zebranie przeznacza co roku pewną część wspólnych funduszy i uzyskanych kredytów na zakup koni, bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu itp. oraz maszyn i narzędzi rolniczych, a także na spółdzielcze budynki gospodarcze, meliorację i inne urządzenia potrzebne gospodarce Zrzeszenia.

W pierwszej kolejności Zrzeszenie przejmuje za opłatą, ustaloną komisyjnie, inwentarz żywy i martwy, potrzebny spółdzielni, a zaofiarowany przez członków jako zbytyczny dla ich gospodarki osobistej.

8. Członkowie Zrzeszenia mogą na własne życzenie wnosić do wspólnego gospodarstwa swoje wkłady w inwentarzu żywym, maszynach i narzędziach rolniczych oraz zabudowaniach gospodarczych na warunkach odpłaty, uchwalonych przez Ogólne Zebranie.

§ 4. Obliczanie i podział dochodów

1. Podstawę podziału dochodów Zrzeszenia między poszczególnych członków stanowią:

- a) ilość i jakość pracy wykonanej przez każdego,
- b) praca wykonana w Zrzeszeniu przy pomocy użyczonych przez członka koni, narzędzi i maszyn,
- c) wielkość jego wkładu gruntowego.

2. Obliczanie wspólnych dochodów przeprowadza się w sposób następujący:

Po zakończeniu wszystkich zbiorów i sprzedaży części produktów z gospodarstwa wspólnego oblicza się cały uzyskany przychód roczny w produktach i pieniądzach.

Z uzyskanego przychodu rocznego odlicza się ziarno na zasiew, a także rezerwę na wypadek nieurodaju lub klęski żywiołowej, przy czym należy dążyć do tego, aby rezerwa ta wynosiła nie mniej niż 10% rocznego zapotrzebowania na zasiew i sadzenie oraz nie mniej niż 20% rocznego zapotrzebowania paszy. Następnie odlicza się sumy na spłatę należności ośrodka maszynowego, podatku, spłatę melioracji i innych urządzeń, krótkoterminowych pożyczek i ubezpieczeń.

Cała pozostała suma pieniędzy i produktów wspólnego gospodarstwa stanowi ogólny dochód Zrzeszenia.

3. Ogólny dochód Zrzeszenia zostaje podzielony w następujący sposób:

- a) od 10 do 15% dochodu przeznacza się na wspólne inwestycje produkcyjne, a w pierwszym rzędzie na budowę wspólnych obór i chlewni oraz rozwój wspólnej hodowli bydła i trzody chlewnej. Z tej części dochodu pokrywane są również raty za inwentarz przejęty odpłatnie od członków;
- b) do 5% dochodu może być uchwałą Ogólnego Zebrania przeznaczony na potrzeby zdrowotne, kulturalne, oświatowe oraz zapomogi dla samotnych osób niezdolnych do pracy i małoletnich sierot.

Pozostała część ogólnego dochodu stanowi podzielną dochód członków Zrzeszenia.

4. Podzielny dochód rozdziela się w sposób następujący:

4/5 podzielnego dochodu rozdziela się między pracujących:

- a) stosownie do pracy każdego, zapisanej w dniówkach obrachunkowych.
- b) stosownie do wykorzystania ich koni, narzędzi i maszyn, zapisanego w dniówkach inwentarzowych.

1/5 podzielnego dochodu rozdziela się między członków stosownie do wkładów gruntowych, według ilości włożonej przez nich ziemi, zapisanej w książkach wkładów członków Spółdzielni i przeliczonej na hektary ziemi o przeciętnej jakości dla danej okolicy (np. III klasy gleboznawczej). Jeśli Zrzeszenie korzysta z bezpłatnego użytkowania gruntów powierzonych mu przez Państwo (resztówki itp.), przypadająca na te grunty część podzielnego dochodu zostaje corocznie dopisana do Wspólnego Funduszu Inwestycyjnego Zrzeszenia.

5. Prawo do części dochodu z tytułu wniesionej ziemi mają tylko ci członkowie Zrzeszenia, którzy sami wzięli udział w pracy na terenie gospodarki Zrzeszenia i wypracowali w ciągu roku wraz z rodziną nie mniej niż 100 dniówek obrachunkowych. Dochód przypadający na hektary członka, który tego obowiązku nie wykonał, zostaje przekazany na wspólny fundusz inwestycyjny Zrzeszenia.

6. Członkowie Zrzeszenia całkowicie niezdolni do pracy i przyjęci do Zrzeszenia na podstawie § 3 punkt 2 niniejszego statutu, mają prawa do udziału w tych częściach podzielnego dochodu, które im przypadają stosownie do ich wkładu gruntowego lub za użyczenie swego inwentarza Zrzeszeniu.

7. Zaliczki, wypłacone w naturze czy pieniądzach każdemu pracującemu, nie mogą przewyższać 60% należności za już wypracowane przezeń dniówki obrachunkowe. Oprócz zaliczek na należność za wykonaną pracę, mogą być niezamownym członkom wypłacane zaliczki paszowe na wyżywienie ich konia, który jest użytkowany przez Zrzeszenie.

8. Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania Zrzeszenia są wolne od obowiązku wpłat na Fundusz Oszczędnościowy Rolnictwa, zaś ich podatek gruntowy wynosi zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1951 r. w sprawie ustalenia stawek podatku gruntowego dla Rolniczych Zrzeszeń Spółdzielczych 4,5% przychodu szacunkowego całości gruntów będących we wspólnym użytkowaniu. Od gruntów tych członkowie Zrzeszenia osobiście żadnego podatku nie płaci.

§ 5. Członkowie

1. Nowych członków przyjmuje do Zrzeszenia Ogólne Zebranie.

2. Członkiem Zrzeszenia może być każdy mieszkaniec wsi, bez różnicy płci, który ukończył lat 18 i jest rolnikiem lub uprawia zawód ściśle związany z rolnictwem i potrzebny w gospodarce Zrzeszenia. W drodze wyjątków mogą być przyjmowane na członków osoby przewidziane w § 3 punkt 2 niniejszego statutu. Członkami Zrzeszenia nie mogą być osoby znane jako wyzyskiwacze ludności pracującej.

3. Każdy członek Zrzeszenia ma obowiązek:

- a) wnieść do Zrzeszenia posiadaną przez siebie ziemię i pracować według zasad ustalonych w § 2 i §3 niniejszego statutu oraz wnieść ziarno do wysiewu i sadzeniaki do wysadzenia pól, przekazanych przez siebie w użytkowanie Zrzeszeniu;
- b) wnieść w isowe w wysokości 3 zł od całego gospodarstwa oraz udział pieniędzy w wysokości 3 zł od 1 ha wniesionych gruntów, przy czym każdy z pozostałych domowników, pragnący zostać członkiem Zrzeszenia, wnosi udział w wysokości zł 3;
- c) użyzczać Zrzeszeniu we właściwym terminie za opłatą, do prac we wspólnym gospodarstwie swe konie, maszyny i narzędzia rolnicze;
- d) odstępować Zrzeszeniu obornik ze swojej gospodarki przyzagrodowej, w ilościach i za opłatą ustalonych przez Zebranie Ogólne;
- e) uczestniczyć osobiście we wspólnych pracach w rozmiarze, ustalonym przez Ogólne Zebranie według zasad niniejszego statutu, z wyjątkiem osób zwolnionych czasowo lub stale na podstawie każdorazowej uchwały Ogólnego Zebrania oraz w przypadkach przewidzianych w § 3 punkt 2 niniejszego statutu;
- f) uczciwie pracować w gospodarstwie Zrzeszenia, szanować i ochraniać wspólną własność oraz użytkowany przez Zrzeszenie inwentarz innych członków, przestrzegać uchwalonego przez Ogólne Zebranie wewnętrznego regulaminu Zrzeszenia, sumiennie wypełniać zleczone mu przez Zarząd zadania, przestrzegać porządku i dyscypliny pracy, żyć w zgodzie z innymi członkami Zrzeszenia.

4 Każdy członek Zrzeszenia ma prawo:

- a) do pracy w Zrzeszeniu według swoich możliwości i uzdolnień;
- b) do udziału w dochodach Zrzeszenia według włożonej pracy, użyczonemu inwentarza oraz wkładu gruntowego;
- c) wypowiadać swoje zdanie oraz głosować na Ogólnym Zebraniu według swego rozumienia;
- d) wybierać i być wybieranym do wszelkich władz Zrzeszenia;
- e) sprzedawać produkty otrzymane od Zrzeszenia jak również wszelkie produkty, pochodzące ze swego przyzagrodowego gospodarstwa.

5. Zrzeszenie dba o zapewnienie przyszłości dzieciom swoich członków przez udział we wspólnej pracy i dochodach albo przez ułatwienie im zdobycia kwalifikacji i pracy w przemyśle lub innym zawodzie społecznie użytecznym.

Szczególną opieką otoczy Zrzeszenie te dzieci członków Zrzeszenia, które ujawniają specjalne zdolności, udzielając im poparcia w staraniach o bursy i stypendia, niezbędne dla kształcenia ich we właściwym kierunku.

6. Jeżeli członek odnosi się niespołecznie i lekkomyślnie do wspólnego gospodarstwa oraz użytkowanego przez Zrzeszenie inwentarza członków, jeśli odmawia użyczenia w porę swego inwentarza roboczego do pracy w Zrzeszeniu, jeśli nie uczestniczy we wspólnych pracach w rozmiarze, przewidzianym w niniejszym statucie bez dostatecznego usprawiedliwienia, jeśli niedbale wykonywa powierzoną mu pracę, jeśli w inny sposób uchybia obowiązkowi członka Zrzeszenia, Sąd Koleżeński może nałożyć nań kary, jak np. powtórne wykonanie źle wykonanej roboty bez zaliczenia dniówek obrachunkowych, nagana na Ogólnym Zebraniu, potrącenie z dochodów członka sumy, odpowiadającej poczynionej przez niego szkodzie, potrącenie z dochodów członka do 10 dniówek obrachunkowych na ogólne potrzeby Zrzeszenia.

7. Jeśli nakładane na członka kary nie odnoszą skutku, Zarząd może wystąpić na Ogólnym Zebraniu z wnioskiem o wykluczenie niepoprawnego członka ze Zrzeszenia.

Wykluczenie członka ze Zrzeszenia może nastąpić po wyzerpaniu innych kar i tylko na podstawie uchwały, powziętej na Ogólnym Zebraniu, na którym jest obecnych co najmniej 2/3 członków Zrzeszenia.

Uchwała o wykluczeniu musi uzyskać zatwierdzenie przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Za umyślne niszczenie, rozkradanie maszyn, narzędzi, inwentarza żywego itp. przestępstwa Zarząd Zrzeszenia kieruje sprawę do sądu i niezależnie od konsekwencji, jakie Ogólne Zebranie wyciągnie w stosunku do winnego, zabezpiecza straty na majątku winnego.

9. Wystąpienie ze Zrzeszenia może nastąpić tylko po zbiorach i winno być poprzedzone rocznym wypowiedzeniem

§ 6. Władze Zrzeszenia

1. Najwyższą władzą Zrzeszenia jest Ogólne Zebranie członków.

2. Ogólne zebranie:

- a) uchwała i zmienia statut Zrzeszenia;
- b) wybiera spośród członków Zrzeszenia Zarząd i przewodniczącego, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński oraz odwołuje ich w razie potrzeby;
- c) przyjmuje i wyklucza członków;
- d) zatwierdza przedstawiane przez Zarząd roczne plany produkcyjne, kwartalne plany pracy, plan przewidywanych dochodów i wydatków oraz bilans, czyli sprawozdanie o stanie majątku Zrzeszenia na koniec roku;
- e) zatwierdza zawarte przez Zarząd umowy z POM, umowy kontraktacyjne i inne;
- f) ustala najwyższą sumę zobowiązań, jakie Zarząd ma prawo zaciągać, i decyduje o ważniejszych pożyczkach;
- g) wysłuchuje sprawozdania Komisji Rewizyjnej i wyraża zdanie o działalności Zarządu;
- h) zatwierdza opracowane przez Zarząd normy pracy i tabelę przeliczeń rozmaitych rodzajów robót na dniówki obrachunkowe;
- i) zatwierdza opracowaną przez Zarząd tabelę zaliczeń dniówek inwentarzowych za użytych przez członków sprzężaj, maszyny i narzędzia;
- j) ustala sposób sprzedania produktów wspólnej pracy;
- k) ustala rodzaje i rozmiary inwestycji potrzebnych w gospodarstwie Zrzeszenia;

- l) ustala cenę i warunki spłaty inwentarza żywego i martwego, odstąpionych za obopólną zgodą przez poszczególnych członków Zrzeszenia jak również warunki umowy, na podstawie której członkowie wypożyczają Zrzeszeniu większe maszyny w użytkowanie;
- l) ustala sposób podziału dochodów między członków Zrzeszenia w zależności od wykonanej przez nich osobiście pracy, użyczonych przez nich Zrzeszeniu koni, maszyn i narzędzi rolniczych oraz od ich wkładów gruntowych;
- m) ustala ogólną wysokość i terminy wypłaty zaliczek członkom w ramach nakreślonych przez statut;
- n) zatwierdza przedstawiony przez Zarząd wewnętrzny regulamin Zrzeszenia.

3. Ogólne Zebranie zwołuje przewodniczący Zrzeszenia w razie potrzeby, nie mniej jednak jak raz w miesiącu.

Zebranie Nadzwyczajne zwołuje przewodniczący na żądanie 1/3 członków lub na zlecenie Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

4. Przy decydowaniu o sprawach dotyczących zmian statutu, wyboru władz Zrzeszenia, wykluczenia członków oraz podziału dochodów konieczna jest obecność na Zebraniu 2/3 członków Zrzeszenia. W innych sprawach Ogólne Zebranie może podejmować uchwały przy obecności co najmniej połowy członków Zrzeszenia. Wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu. Wszelkie zmiany statutu muszą uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

5. Ogólne Zebranie wybiera na okres jednego roku Zarząd Zrzeszenia w składzie od 3 do 5 osób w zależności od wielkości Zrzeszenia. Wybiera się najpierw przewodniczącego, a następnie pozostałych członków, przy czym głosowanie na każdego członka Zarządu odbywa się oddzielnie.

6. Zarząd Zrzeszenia z przewodniczącym na czele dba o podniesienie wydajności pracy i dochodów członków Zrzeszenia.

W tym celu Zarząd:

- a) układa w porozumieniu z właściwym instruktorem rolnym i przedstawia na Ogólnym Zebraniu do zatwierdzenia roczny plan produkcji, okresowe plany pracy oraz plan dochodów i wydatków;

- b) dba o powiększenie dochodów i majątku Zrzeszenia przez rozszerzanie i ulepszanie upraw i rozwój zespołowej hodowli bydła i trzody, a w szczególności przez zawieranie kontraktów z Państwem na produkcję roślinną i zwierzęcą;
- c) zawiera z członkami Zrzeszenia i indywidualnymi gospodarzami kontrakty na wychów młodych sztuk bydła, mających wzmocnić gospodarkę hodowlaną;
- d) zakłada i prowadzi w ramach wspólnego gospodarstwa Zrzeszenia sady, ogrody, stawy, pasieki, zakłady przetwórcze przemysłu ludowego itp.;
- e) zawiera umowy z POM na wykonanie pracy w Zrzeszeniu i przedkłada je do zatwierdzenia Ogólnemu Zebraniu;
- f) korzysta z pomocy instruktorskiej, dostarczonej przez Państwo, Związek Samopomocy Chłopskiej i Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

7. Przy układaniu planu pracy i wykorzystaniu siły pociągowej oraz inwentarza, należącego do członków Zrzeszenia, Zarząd uwzględnia jednocześnie potrzeby członków w zakresie uprawy działki przyzagrodowej.

8. Zarząd składa przed Ogólnym Zebraniem sprawozdanie ze stanu gospodarki Zrzeszenia i opracowuje plan podziału dochodów, prowadząc w tym celu rachunkowość i sprawozdawczość według wzorów, ustalonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

9. Zarząd Zrzeszenia dzieli między siebie pracę stosownie do potrzeb gospodarczych, kulturalnych i organizacyjnych Zrzeszenia.

10. Przewodniczący Zrzeszenia ma pieczę nad majątkiem Zrzeszenia, kieruje całą bieżącą pracą, organizuje członków Zrzeszenia w brygady (grupy), wyznacza kierowników brygad oraz miejsce pracy brygady i zadanie do wykonania.

11. Przewodniczący Zrzeszenia obowiązany jest zbierać Zarząd Zrzeszenia nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, dla podjęcia odpowiednich uchwał w celu załatwienia bieżących spraw Zrzeszenia oraz zwoływać w razie potrzeby narady gospodarcze, w których obok członków Zarządu biorą udział kierownicy brygad.

12. Przewodniczący Zrzeszenia zbiera codziennie po pracy kierowników brygad, odbiera od nich sprawozdania i ustala z nimi zadania na dzień następny.

13. Całą gospodarczą i finansową działalność Zarządu Zrzeszenia kontroluje Komisja Rewizyjna, wybrana przez Ogólne Zebranie w składzie 3 członków.

14. Komisja Rewizyjna przeprowadza co najmniej raz na kwartał kontrolę prac Zarządu, w szczególności kontrolę przychodów i rozchodów.

Po rocznym rozliczeniu Zarządu Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności przed Ogólnym Zebraniem.

15. W razie stwierdzenia nadużyć lub poważniejszych niedokładności Komisja Rewizyjna stawia wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Zebrania Ogólnego, a Zarząd jest obowiązany zebrać to zwołać najpóźniej w ciągu 2 tygodni.

16. Sąd Koleżeński składa się z 3 osób i ma obowiązek rozstrzygać wszystkie sprawy, związane z naruszeniem niniejszego statutu przez członków.

17. Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński odpowiadają za swą działalność przed Ogólnym Zebraniem.

§ 7. Rachunkowość Zrzeszenia

1. Rachunkowość Zrzeszenia prowadzi bądź jeden z członków Zarządu, bądź jeden z członków Zrzeszenia, wyznaczony przez Zarząd, bądź też — jeśli Ogólne Zebranie tak postanowi — fachowy pracownik, zatrudniony specjalnie przez Zrzeszenie.

2. Prowadzący rachunkowość nie ma prawa samodzielnie rozporządzać majątkiem Zrzeszenia.

Wszystkie asygnaty rozchodowe podpisuje oprócz niego przewodniczący Zrzeszenia lub z jego upoważnienia jeden z członków Zarządu.

3. Zobowiązania Zrzeszenia wymagają podpisu przewodniczącego, jednego z członków Zarządu oraz prowadzącego rachunkowość.

4. Wszystkie dochody i wydatki zapisuje się do ksiąg Zrzeszenia w dniu wpływu lub rozchodowania.

5. Rozchodowanie przez Zarząd środków pieniężnych i ziemiopłodów z magazynu Zrzeszenia jest dopuszczalne tylko na cele, zatwierdzone przez Ogólne Zebranie i w rozmiarach, uwidocznionych w planie dochodów i wydatków.

6. Wolne chwilowo większe środki pieniężne Zrzeszenia Zarząd winien przechowywać na rachunku bieżącym w banku lub kasie oszczędności. Do podjęcia pieniędzy z rachunku bie-

żącego potrzebne są podpisy prowadzącego rachunkowość oraz przewodniczącego Zrzeszenia lub upoważnionego przezeń jednego z członków Zarządu.

§ 8. Sposób obliczania pracy

1. Ażeby sprawiedliwie rozdzielić między pracujących w Zrzeszeniu tę część dochodu, która stanowi wynagrodzenie za pracę, konieczne jest należyte porównanie wysiłku każdego według ilości i jakości jego pracy.

2. Za jednostkę porównawczą pracy wykonywanej w Zrzeszeniu przyjmuje się dniówkę obrachunkową (na przykład: praca rolnika niezbędna dla zaorania 0,45 ha średniej ziemi na głębokość od 16 do 20 cm, przy pomocy pługa jednoskibowego oraz pary koni).

3. Wszystkie prace wykonywane w Zrzeszeniu przez członków i ich domowników przerachowuje się na dniówki obrachunkowe — w zależności od potrzebnych do ich wykonania kwalifikacji oraz trudności i ważności pracy dla Zrzeszenia. W tym celu Zarząd, w oparciu o wytyczne do ułożenia tablicy przerachowań, przygotowuje własną tabelę, w której każda praca, wykonywana w Zrzeszeniu przez ludzi, zostaje wyceniona w dniówkach obrachunkowych. Tabela powinna uzyskać zatwierdzenie przez Ogólne Zebranie.

4. Za wydajność pracy ponad normę przy nie obniżonej jakości pracy, jak również za wysoką jakość pracy przy nie zmniejszonej wydajności przyznaje się oprócz zarobionych dniówek obrachunkowych premie. O wysokości i rozdziale premii decyduje Ogólne Zebranie na wniosek Zarządu. Premie przyznaje Ogólne Zebranie brygadom lub poszczególnym członkom Zrzeszenia w postaci dodatkowo zaliczonych dniówek obrachunkowych. Wysokość premii, przyznanych pracującym w ciągu roku, nie może przewyższać 10% całości dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez ogół.

5. Każdy pracujący posiada książkę obrachunkową, do której kierownik brygady wpisuje co tydzień ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez właściciela książki. Wpisu dokonuje się równocześnie do ksiąg Zrzeszenia. Równocześnie naznacza się w książce obrachunkowej członka i w księgach Zrzeszenia prace, wykonane szczególnie starannie i ponad normę — jako dające prawo do premii, jak również prace, wykonane niedbale lub uszkodzenia. Prawo do premii za niektóre prace, których staranności nie można ocenić natychmiast, jak np. siewu, zaznacza się w czasie późniejszym.

6. Ażeby sprawiedliwie wycenić w dniówkach obrachunkowych pracę tygodniową każdego, kierownik brygady zapisuje codziennie roboty, wykonane przez członków brygady na specjalnych arkuszach sprawozdawczych, wydanych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Każdy członek grupy ma prawo wglądu do arkuszy sprawozdawczych pracy oraz prawo sprawdzenia, czy kierownik brygady należycie przeliczył pod koniec tygodnia jego pracę według tabeli przerachowań. Każdy ma prawo odwołać się do Zarządu, a następnie do Ogólnego Zebrania, jeśli uważa wymiar za niesprawiedliwy.

7. Kobiety ciężarne, zapisane jako członkinie Zrzeszenia, mają prawo do nieobecności w pracy przez jeden miesiąc przed i przez jeden miesiąc po położeniu, przy czym wpisuje się im do książki obrachunkowej oraz książki Zrzeszenia taką ilość dniówek obrachunkowych za każdy miesiąc, ile ich przypadło przeciętnie danej kobiecie za miesiąc w ciągu ostatniego roku pracy przed położeniem.

8. Ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez kierownika brygady, oblicza według tabeli norm przewodniczący Zrzeszenia.

§ 9. Sposób obliczania należności za inwentarz użytkowany przez Zrzeszenie

1. Za jednostkę porównawczą należności za użytkowanie inwentarza członków przyjmuje się dniówkę inwentarzową (na przykład: 2 dniówki inwentarzowe za użycie pary koni na 0,45 ha orki głębokiej, 2,2 dniówki inwentarzowej za tę samą parę koni przy obsianiu zbożem 3 ha siewnikiem dwumetrowym itp.).

2. Wszelkie użytkowanie przez Zrzeszenie środków produkcji, należących do członków, przerachowuje się na dniówki inwentarzowe według tabeli przerachowań, opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Ogólne Zebranie członków. Ogólne Zebranie decyduje również o tym, jaka ilość dniówek inwentarzowych należy się za obornik, dostarczony Zrzeszeniu przez członków.

3. Dniówki inwentarzowe są zapisywane na specjalnych arkuszach sprawozdawczych brygad oraz wciągane do ksiąg

Zrzeszenia i do specjalnej ksiąteczki inwentarzowej członka. Każdy członek ma prawo wglądu do arkuszy sprawozdawczych użytkowania inwentarza oraz sprawdzenia, czy dniówki inwentarzowe, zapisane na jego dobro, zostały przeliczone zgodnie z właściwą tabelą przeliczeń.

4. Zarząd wywiesza co miesiąc listę członków Zrzeszenia z wykazem dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez ludzi, oraz należności w dniówkach inwentarzowych za używane konie, maszyny i narzędzia w ostatnim miesiącu, jak również za dostarczony obornik.

5. Wykaz dniówek obrachunkowych, wypracowanych w ciągu roku przez każdego z członków Zrzeszenia oraz dniówek inwentarzowych, należnych każdemu z członków za użyte konie, maszyny i narzędzia, wywiesza się do ogólnej wiadomości na dwa tygodnie przed Ogólnym Zebraniem, które zatwierdza roczny podział dochodów.

6. Przy rocznym podziale dochodów należność za jedną dniówkę inwentarzową przyrównuje się należności za jedną dniówkę obrachunkową (pracy ludzkiej) — z tym, że utrzymanie zwierząt roboczych, stanowiących własność członka Zrzeszenia, należy do ich właściciela.

§ 10. Zasoby i fundusze Zrzeszenia

1. Zasoby Zrzeszenia składają się z:

a) gotówki, wniesionej przez członków tytułem wpisowego i udziału stosownie do przepisów § 5 pkt. 3 lit. b niniejszego statutu;

b) inwentarza żywego i martwego oraz budynków i urządzeń, zakupionych przez Zrzeszenie lub otrzymanych w formie darowizn;

c) zapasu ziarna siewnego i sadzeniaków, odnawianego corocznie.

2. Zrzeszenie posiada następujące fundusze:

a) Fundusz Udziałów Pieniężnych, tworzony zgodnie z § 5 pkt. 3 lit. b;

b) wspólny Fundusz Inwestycyjny, tworzony z corocznych odpisów części ogólnego dochodu na powiększenie inwentarza żywego i martwego, budynków oraz innych wspólnych środków Zrzeszenia;

c) Fundusz Siewny, tworzony zgodnie z § 5 pkt. 3 lit. a niniejszego statutu;

d) Fundusz Społeczny, tworzony z części ogólnego dochodu przeznaczony przez Ogólne Zebranie na inwestycje społeczne (na przykład: domy ludowe, łaźnie, lecznice itp.), oraz darowizn na takie cele, jak również z części ogólnego dochodu, przeznaczonej na opiekę nad starcami i dziećmi.

§ 11. Rozwiązanie Zrzeszenia

Rozwiązanie Zrzeszenia może nastąpić na podstawie uchwały, powziętej na dwu kolejnych Ogólnych Zebraniach, odbytych w odstępie co najmniej dwutygodniowym, większością $\frac{3}{4}$ członków Zrzeszenia lub też w razie działalności niezgodnej ze statutem, na podstawie decyzji władz Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

W razie rozwiązania Zrzeszenia każdy z członków odbiera swój wkład gruntowy, zaś fundusze Zrzeszenia po pokryciu zobowiązań dzieli się w następujący sposób:

a) Fundusz Udziałów Pieniężnych, Fundusz Siewny i Fundusz Paszowy podlegają zwrotowi członkom.

b) Wspólny Fundusz Inwestycyjny zostaje oszacowany i podzielony między członków według zasad, ustalonych przez Ogólne Zebranie i zatwierdzonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

c) Fundusz Społeczny przechodzi na własność gminy, z wyjątkiem tej jego części, która powstała z darowizn państwowych, a o której przeznaczeniu zdecydują odnośne władze państwowe.

§ 12. Przepisy ogólne

Członkowie odpowiadają za długi Zrzeszenia do wysokości, określonej uchwałą Ogólnego Zebrania, w ramach ustawy o spółdzielniach.

Eventualne straty pokrywa się przede wszystkim z udziałów, a następnie z Funduszy Społecznych. Zrzeszenie posiada osobowość prawną, jest członkiem Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ i podlega rewizji jej organów oraz jest członkiem Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Ogłoszenia Zrzeszenia umieszcza się w organie, właściwym dla ogłoszeń Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

II

S T A T U T

ROLNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYTWÓRCZEJ (RSW)

§ 1. Cele i zadania

1. Chłopi wsi w gminie

w powiecie łączą się dobrowolnie w Rolniczą Spółdzielnię Wytwórczą, aby wspólną pracą na wspólnym gospodarstwie, wykorzystując traktory, maszyny oraz inne zdobycze nowoczesnej techniki i wiedzy, podnieść wydajność pracy oraz swoje dochody z rolnictwa i hodowli.

Podpisani pod tym statutem mieszkańcy i mieszkanki wsi jednoczą się, aby przy pomocy swego Państwa Ludowego coraz lepiej urządzać życie swojej gromady, podnosząc ją gospodarczo i kulturalnie. Podpisani pod tym statutem będą dążyli do tego, aby zakładając przedszkole, piekarnię, pralnię i inne urządzenia uczynić lżejszym życie i pracę kobiety wiejskiej. Podpisani łączą się, aby zapewnić należytą opiekę dzieciom, naukę i przyszłość młodzieży, pomoc starcom, wdowom i sierotom.

Podpisani chłopi i chłopki zakładają Rolniczą Spółdzielnię Wytwórczą jako wyraz swych dążeń do tego, aby znikła nędza i bogacenie się pracą i nieszczęściem sąsiadów, aby swą własną wieś uczynić wzorem postępu i sprawiedliwości społecznej, a członków Spółdzielni coraz bardziej zamożnymi.

2. W dalszych postanowieniach statutu Rolnicza Spółdzielnia Wytwórcza nazywana będzie w skrócie „Spółdzielnią“.

§ 2. Ziemia

Użytkowanie ziemi w Spółdzielni odbywa się na następujących zasadach:

1. Wszystkie grunty orne oraz inne użytki i nieużytki, lasy i wody, posiadane przez członków Spółdzielni, łączy się

celem wspólnego zagospodarowania — z tym, że każdy członek Spółdzielni zachowuje prawo własności swego wkładu gruntowego i prawo przekazania go swoim spadkobiercom.

Nie łączy się: domów mieszkalnych, budynków, niezbędnych każdej rodzinie dla jej gospodarstwa przyzagrodowego, podwórza i ziemi pod budynkami ani działki przyzagrodowej, którą każda rodzina uprawia wedle swego własnego uznania. Wielkość obszaru, pozostającego w ten sposób w osobistym użytkowaniu przystępujących, zależy od uchwały Ogólnego Zebrania członków. Obszar ten, to znaczy działka budowlana łącznie z działką przyzagrodową (uprawną), nie może być mniejszy od 30 arów ani większy od 1 hektara.

Syn lub córka członka Spółdzielni, jeśli wstąpi w związek małżeński i pozostanie na wsi jako członek Spółdzielni, może mieć uchwałą Ogólnego Zebrania przyznany osobny grunt pod zagrodę i działkę przyzagrodową.

2. Dla przejęcia ziemi, zgłoszonej do Spółdzielni, zostaje utworzona specjalna Komisja, złożona z dwóch członków Spółdzielni, wybranych na Ogólnym Zebraniu i jednego przedstawiciela Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Komisja ta przy pomocy fachowców szacuje ziemię orną, użytki i nieużytki, lasy i wody, według ilości i jakości ziemi — na przykład w przeliczeniu na hektary ziemi III klasy gleboznawczej. Tak oszacowany wkład gruntowy każdego z członków zostaje następnie wpisany do ksiąg wkładów członków Spółdzielni.

3. W razie wystąpienia lub wykluczenia członka ze Spółdzielni otrzymuje on zwrot swego wkładu gruntowego przez wydzielenie dlań gruntu o tej samej wartości na skraju gruntów Spółdzielni.

4. Zgodnie z zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14. III. 1949 r. resztówki i inne grunty państwowe, oddane Spółdzielni w użytkowanie, pozostają w bezpłatnym użytkowaniu Spółdzielni przez cały czas jej istnienia. W razie rozwiązania Spółdzielni grunty te wracają do Państwa.

5. Koszty melioracji i innych inwestycji, wykonanych na działce przyzagrodowej, płaci każdy członek osobiście. Raty za melioracje i inne inwestycje, należne od gruntów oddanych do wspólnego użytkowania, płaci Spółdzielnia w okresie, podczas którego wspomniane grunty pozostają w jej użytkowaniu. W razie wystąpienia członka ze Spółdzielni płaci on sam należności, jakie zaciąga na odebranych przezeń wkładzie gruntowym, poczynając od dnia jego wystąpienia ze Spółdzielni.

6. Członek przystępujący obowiązany jest wnieść ziarno siewne i sadzeniaki w ilości, niezbędnej na jednoroczny zasiew jego wkładu gruntowego. Jeśli przystąpił już po dokonaniu u siebie zasiewów, zasiewy te zostają mu zaliczone. W razie opuszczenia Spółdzielni członek ma prawo do odbioru — wraz ze swym wkładem gruntowym — tej samej ilości materiału siewnego.

§ 3. Praca i środki produkcji

1. Każdy mężczyzna lub kobieta niezamężna, pragnący być członkami Spółdzielni, zobowiązują się uczestniczyć we wspólnych pracach na gospodarstwie spółdzielczym w rozmiarze nie mniejszym niż 100 dni w roku. Kobiety zamężne, jak również wdowy, obarczone małymi dziećmi, mogą być pełnoprawnymi członkami Spółdzielni przy mniejszej ilości dni pracy w roku, określonej uchwałą Ogólnego Zebrania. Oprócz członków Spółdzielni — to jest takich mężczyzn i kobiet, którzy mają prawo decydować o wszystkich sprawach Spółdzielni, dopuszczalna jest również praca ich dzieci od lat 14 do 18 oraz tych domowników, którzy dostarczają mniejszą ilość pracy w roku, niż tego wymaga od członków statut i uchwały Ogólnego Zebrania. Praca dzieci w Spółdzielni nie może naruszać obowiązku szkolnego. Osoby te nie mają prawa decydowania o sprawach Spółdzielni, niemniej jednak za każdą pracę, wykonaną przez siebie, wynagradzane są w taki sam sposób jak członkowie Spółdzielni.

2. W wyjątkowych wypadkach można przyjąć do Spółdzielni jako członka osobę, posiadającą gospodarstwo rolne i całkowicie niezdolną do pracy (na skutek starości, kalectwa, przewlekłej choroby lub innych okoliczności), nie mającą nikogo zdolnego do pracy wśród swoich domowników i żadnego przedsiębiorstwa poza swoim gospodarstwem. Uchwała Ogólnego Zebrania o przyjęciu takiego członka musi uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

3. Wszystkie prace we wspólnym gospodarstwie Spółdzielni mogą wykonywać tylko członkowie Spółdzielni osobiście, jak również członkowie ich rodzin, a także spółdzielcze i państwowe ośrodki maszynowe. Posługiwanie się pracą najemną jest w Spółdzielni niedozwolone. Wyjątek stanowi dorywczy najem dla wykonania niektórych prac budowlanych oraz w wypadku grożącej klęski żywiołowej. Poza tym Spółdzielnia może za-

trudnić w drodze najmu księgowego oraz inne osoby o specjalnych kwalifikacjach zawodowych.

4. Każdy członek, wstępujący do Spółdzielni, przekazuje do wspólnego gospodarstwa, to jest do Spółdzielni, jako swój wkład inwentarzowy, posiadane przez siebie a potrzebne Spółdzielni konie, wozy, motory, siewniki, kosiarki, żniwiarki, młockarnie i inne większe maszyny, jak również pługi i brony.

5. Każda rodzina może utrzymywać na swym przyzagrodowym gospodarstwie dwie krowy z przychówkiem, owce oraz trzodę chlewną i drób w nieograniczonej ilości, pasiekę o dowolnej ilości uli, a nadto posiadać budynki gospodarcze i urządzenia, niezbędne do utrzymania wymienionego inwentarza oraz narzędzia, konieczne do uprawy działki przyzagrodowej. Rodzinom członków pracujących uczciwie w Spółdzielni, a nie posiadającym dostatecznej ilości inwentarza, a zwłaszcza krowy, Spółdzielnia okazuje pomoc w jego uzyskaniu. Spółdzielnia udostępnia też członkom nabycie pasz dla ich przyzagrodowego inwentarza.

6. Bydło rogate ponad ilość, wymienioną w punkcie poprzednim, zostaje przekazane do Spółdzielni jako część wkładu inwentarzowego danego członka.

7. Każdy członek, wnoszący do Spółdzielni inwentarz żywy jako część swego wkładu inwentarzowego, wnosi zarazem odpowiednią ilość paszy, którą ma prawo odebrać wraz z inwentarzem w wypadku opuszczenia Spółdzielni lub za którą może otrzymać od Spółdzielni zapłatę.

8. Większe budynki, niepotrzebne członkowi Spółdzielni na jego przyzagrodowym gospodarstwie, mogą być przejęte przez Spółdzielnię jako część jego wkładu inwentarzowego — jeśli Ogólne Zebranie członków wyrazi na to zgodę.

9. Dla przejęcia środków produkcji od członków Spółdzielni zostaje utworzona specjalna Komisja, złożona z dwóch członków Spółdzielni, wybranych na Ogólnym Zebraniu i jednego przedstawiciela Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Komisja opisuje i wycenia wszystkie środki produkcji, wniesione przez członków Spółdzielni jako ich wkłady inwentarzowe.

Wartość środków produkcji, przyjętych od członka przez Spółdzielnię, wycenia się w kwintalach żyta.

Opis wraz z wyceną wkładu inwentarzowego wpisuje się na konto członka do księgi wkładów członków Spółdzielni. Wkład inwentarzowy pozostaje własnością prywatną członka, który ma prawo przekazać go swym spadkobiercom.

W razie wystąpienia lub wykluczenia członka ze Spółdziel-

ni otrzymuje on z powrotem swój wkład inwentarzowy lub jego równowartość.

10. Członkowie mają prawo odstąpić Spółdzielni za odpłatą część lub całość swojego wkładu inwentarzowego.

11. Wniesiony przez członka wkład inwentarzowy i jego wycena w kwintalach żyta zostają spisane w specjalnym akcie, którego odpis otrzymuje członek przystępujący.

12. Członkowie mają prawo korzystania z inwentarza spółdzielczego — w szczególności z koni i wozów — na swoje osobiste potrzeby, według zasad, ustalonych przez Ogólne Zebranie.

13. Ubezpieczenie od ognia budynków oraz ubezpieczenie inwentarza, przejętego przez Spółdzielnię, odbywa się na rachunek Spółdzielni. Budynki, pozostające w posiadaniu członka Spółdzielni, ubezpiecza osobiście ich posiadacz. To samo dotyczy inwentarza przyzagrodowego, jeśli jego posiadacz życzy sobie go ubezpieczyć.

14. Wymiany niektórych środków produkcji między Spółdzielnią a gospodarstwami przyzagrodowymi jej członków dokonywa się na zasadach, ustalonych przez Ogólne Zebranie (np. odkup części obornika od członków, wydawanie im słomy jako część wynagrodzenia za pracę itd.).

§ 4. Obliczanie i podział dochodów

1. Podstawą podziału dochodów Spółdzielni między poszczególnych członków jest ilość i jakość pracy, wykonanej przez każdego oraz wielkość jego wkładu gruntowego i wkładu inwentarzowego.

2. Obliczanie wspólnych dochodów odbywa się w sposób następujący:

Po zakończeniu wszystkich zbiorów i sprzedaży części produktów roślinnych i zwierzęcych z gospodarstwa spółdzielczego oblicza się cały uzyskany przychód roczny w pieniądzu i produktach.

Z uzyskanego przychodu rocznego odlicza się ziarno na zasiew oraz paszę dla inwentarza na cały rok a także rezerwę na wypadek nieurodzaju lub braku w wysokości, ustalonej przez Ogólne Zebranie, przy czym należy dążyć do tego, aby rezerwa ta wynosiła nie mniej niż 10% rocznego zapotrzebowania. Następnie odlicza się sumy niezbędne na bieżący remont oraz amortyzację inwentarza, budynków, na spłatę melioracji i innych urządzeń, krótkoterminowych pożyczek, ubezpieczeń i podatku.

Cała pozostała suma pieniędzy i produktów wspólnego gospodarstwa, przeliczonych na ceny rynkowe, stanowi ogólny dochód Spółdzielni.

3. Ogólny dochód Spółdzielni zostaje podzielony w sposób następujący:

- a) część dochodu przeznacza się na wspólne inwestycje produkcyjne, jak postawienie gospodarczych budynków, powiększenie inwentarza żywego i martwego Spółdzielni itd.;
- b) część dochodu — na społeczne potrzeby zdrowotno-kulturalne oraz na zapomogi dla starców i sierot.

Wysokość każdej z tych części ustala pod koniec każdego roku Ogólne Zebranie, przy czym wszystkie razem mogą one wynieść do 20% ogólnego dochodu Spółdzielni.

Pozostała część — to znaczy nie mniej niż 80% ogólnego dochodu — stanowi podzielný dochód członków Spółdzielni.

4. Podzielný dochód rozdziela się w sposób następujący:

- a) od 20 do 25% podzielnego dochodu rozdziela się między członków Spółdzielni według ilości włożonej przez nich ziemi, zapisanej w książkach wkładowych członków Spółdzielni i przeliczonej na hektary ziemi o przeciętnej jakości dla danej okolicy (np. III klasy gleboznawczej). Jeśli Spółdzielnia korzysta z bezpłatnego użytkowania gruntów powierzonych jej przez Państwo (resztówki itp.), przypadająca na te grunty część podzielnego dochodu zostaje corocznie dopisana do Wspólnego Funduszu Inwestycyjnego Spółdzielni;
- b) od 10 do 15% podzielnego dochodu rozdziela się między członków Spółdzielni według wysokości ich wkładów inwentarzowych, przeliczonych na żyto i zapisanych w książkach wkładów członków Spółdzielni;
- c) nie mniej niż 60% i nie więcej niż 70% podzielnego dochodu rozdziela się między członków spółdzielni według ilości pracy, obliczonej w dniówkach obrachunkowych i wpisanej na konto każdego do ksiąg Spółdzielni oraz do książki obrachunkowej członka.

5. Członkowie Spółdzielni, całkowicie niezdolni do pracy i przyjęci do Spółdzielni specjalną uchwałą Ogólnego Zebrania,

zatwierdzoną przez Centralę Rolniczą, mają prawo do udziału tylko w tej części dochodu podzielnego, jaką wymieniają ustępy a i b punktu poprzedniego — t. zn. w części, przypadającej na ich wkład gruntowy oraz na ich wkład inwentarzowy.

6. Zaliczki, wypłacane pracującemu przez Spółdzielnię w ciągu roku, nie mogą przewyższać 60% sumy, należnej mu za pracę, wykonaną przez niego przed pobraniem zaliczki i zapisaną w jego książce obrachunkowej.

7. Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania Rolnicze Spółdzielnie Wytwórcze są wolne od obowiązku wpłat na FOR, zaś ich podatek gruntowy wynosi — w myśl rozporządzenia Ministra Administracji Publicznej z dnia 7 marca 1949 r. w sprawie obniżenia podatku gruntowego dla Rolniczych Spółdzielni Wytwórczych — 3½ proc. przychodu szacunkowego z całości gruntów, będących w użytkowaniu spółdzielczym. Od gruntów tych członek Spółdzielni osobiście żadnego podatku nie płaci.

§ 5. Członkowie

1. Nowych członków przyjmuje do Spółdzielni Ogólne Zebranie.

2. Członkiem Spółdzielni może być każdy mieszkaniec wsi, bez różnicy płci, który ukończył lat 18 i jest rolnikiem lub uprawia zawód ściśle związany z rolnictwem i potrzebny w gospodarce Spółdzielni. W drodze wyjątku mogą być przyjmowane na członków osoby, przewidziane w § 3 pkt. 2 niniejszego statutu.

Członkami Spółdzielni nie mogą być osoby, znane jako wyzyskiwacze ludności pracującej.

3. Każdy członek Spółdzielni ma obowiązek:

- a) wnieść do Spółdzielni posiadaną przez siebie ziemię i środki produkcji według zasad ustalonych w § 2 i § 3 niniejszego statutu oraz ziarno do wysiewu i ziemniaki do wysadzenia na swojej części pól, przekazanych w użytkowanie spółdzielcze, jak również paszę dla żywego inwentarza przekazanego Spółdzielni;
- b) wnieść udział pieniężny w wysokości 15 zł od głowy rodziny, przy czym każdy z pozostałych domowników, pragnący zostać członkiem Spółdzielni, wnosi udział w wysokości 3 złotych;
- c) uczestniczyć osobiście we wspólnych pracach w rozmiarze, ustalonym przez Ogólne Zebranie według zasad niniejszego statutu, przy czym od obowiązku tego mogą

być zwolnieni członkowie, przewidziani w § 3 pkt. 2 niniejszego statutu;

d) uczciwie pracować w spółdzielczym gospodarstwie, szanować i ochraniać wspólną własność, przestrzegać uchwalonego przez Ogólne Zebranie wewnętrznego regulaminu Spółdzielni, sumiennie wypełniać zlecane mu przez Zarząd zadania, przestrzegać porządku i dyscypliny pracy, żyć w zgodzie z innymi członkami Spółdzielni.

4. Każdy członek Spółdzielni ma prawo:

a) do pracy w Spółdzielni według swoich możliwości i uzdolnień;

b) do udziału w dochodach Spółdzielni według włożonej pracy oraz włożonego wkładu gruntowego i inwentarzewego;

c) wypowiadać swoje zdanie oraz głosować na Ogólnym Zebraniu według swego rozumienia;

d) wybierać i być wybieranym do wszelkich władz Spółdzielni;

e) sprzedawać produkty otrzymane od Spółdzielni, jak również wszelkie produkty pochodzące ze swego przyzagrodowego gospodarstwa.

5. Spółdzielnia dba o zapewnienie przyszłości dzieciom swoich członków przez udział we wspólnej pracy i dochodach albo przez ułatwienie im zdobycia kwalifikacji i pracy w przemyśle lub innym zawodzie społecznie użytecznym.

Szczególną opieką otoczy Spółdzielnia te dzieci członków Spółdzielni, które ujawniają specjalne zdolności, udzielając im poparcia w staraniach o bursy i stypendia, niezbędne dla kształcenia ich we właściwym kierunku.

6. Jeżeli członek odnosi się niespołecznie i lekkomyślnie do wspólnego gospodarstwa, jeśli nie uczestniczy we wspólnych pracach w rozmiarze, przewidzianym w niniejszym statucie bez dostatecznego usprawiedliwienia, jeśli niedbale wykonywa powierzoną mu pracę, jeśli w inny sposób uchybia obowiązkowi członka Spółdzielni, Sąd Koleżeński może nałożyć nań kary według zasad, ustalonych w regulaminie wewnętrznym Spółdzielni, jak np. powtórne wykonanie źle wykonanej roboty — bez zaliczenia dniówek obrachunkowych, nagana na Ogólnym Zebraniu, potrącenie z dochodów członka 1 do 10 dniówek obrachunkowych na ogólne potrzeby Spółdzielni, potrącenie z dochodów członka sumy odpowiadającej poczynionej przez niego szkodzie itp.

7. Jeśli nakładane na członka kary nie odnoszą skutku,

Zarząd może wystąpić na Ogólnym Zebraniu z wnioskiem o wykluczenie niepoprawnego członka ze Spółdzielni.

Wykluczenie członka ze Spółdzielni może nastąpić po wyczerpaniu innych kar i tylko na podstawie uchwały powziętej na Ogólnym Zebraniu, na którym jest obecnych co najmniej 2/3 członków Spółdzielni.

Uchwała o wykluczenie musi uzyskać zatwierdzenie przez Zarząd Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Za umyślne niszczenie lub rozkradanie maszyn, narzędzi, inwentarza żywego itp. przestępstwa, Zarząd Spółdzielni kieruje sprawę do Sądu i niezależnie od konsekwencji, jakie Ogólne Zebranie wyciągnie w stosunku do winnego, zabezpiecza straty na majątku winnego.

9. Wystąpienie ze Spółdzielni może nastąpić tylko po zbiorach i winno być poprzedzone rocznym wypowiedzeniem.

§ 6. Władze Spółdzielni

1. Najwyższą władzą Spółdzielni jest Ogólne Zebranie członków.

2. Ogólne Zebranie:

- a) uchwała i zmienia statut Spółdzielni,
- b) wybiera spośród członków Spółdzielni Zarząd i przewodniczącego, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński oraz odwołuje ich w razie potrzeby,
- c) przyjmuje i wyklucza członków,
- d) zatwierdza przedstawione przez Zarząd roczne plany produkcyjne, kwartalne plany pracy, plan przewidywanych dochodów i wydatków oraz bilans, czyli sprawozdanie o stanie majątku Spółdzielni na koniec roku,
- e) ustala najwyższą sumę zobowiązań, jakie Zarząd ma prawo zaciągać i decyduje o ważniejszych pożyczkach,
- f) wysłuchuje sprawozdania Komisji Rewizyjnej i wyraża zdanie o działalności Zarządu,
- g) zatwierdza opracowane przez Zarząd normy pracy i tabelę przeliczeń rozmaitych rodzajów robót na dniówki obrachunkowe,
- h) ustala sposób sprzedaży produktów wspólnej pracy,
- i) ustala rodzaje i rozmiary inwestycji potrzebnych w gospodarstwie Spółdzielni,
- j) ustala sposób podziału dochodów między członków Spółdzielni w zależności od włożonej przez nich pracy,

udziału gruntowego i udziału inwentarzowego w ramach zakreślonych niniejszym statutem,

k) ustala ogólną wysokość i terminy wypłaty zaliczek członkom w ramach nakreślonych przez statut,

l) zatwierdza przedstawiony przez Zarząd wewnętrzny regulamin Spółdzielni.

3. Ogólne Zebranie zwołuje przewodniczący Spółdzielni w razie potrzeby, przynajmniej jednak raz na miesiąc. Zebranie Nadzwyczajne zwołuje przewodniczący na żądanie 1/3 członków lub na zlecenie Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

4. Przy decydowaniu o sprawach, dotyczących zmian statutu, wyboru władz Spółdzielni, wykluczenia członków oraz podziału dochodów, konieczna jest obecność na zebraniu 2/3 członków Spółdzielni. W innych sprawach Ogólne Zebranie może podejmować uchwały przy obecności co najmniej połowy członków Spółdzielni. Wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu. Wszelkie zmiany statutu muszą uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

5. Ogólne Zebranie wybiera na okres jednego roku Zarząd Spółdzielni w składzie od 3 do 5 osób, w zależności od wielkości Spółdzielni. Wybiera się najpierw przewodniczącego, a następnie pozostałych członków, przy czym głosowanie na każdego członka Zarządu odbywa się oddzielnie.

6. Zarząd Spółdzielni z przewodniczącym na czele dba o podniesienie wydajności pracy i dochodów członków Spółdzielni. W tym celu Zarząd:

a) układa w porozumieniu z właściwym instruktorem rolnym i przedstawia na Ogólnym Zebraniu do zatwierdzenia roczny plan produkcyjny, kwartalny plan pracy oraz plan dochodów i wydatków,

b) dba o powiększenie dochodów i majątku Spółdzielni przez rozszerzenie i ulepszenie upraw,

c) rozwija spółdzielczą hodowlę,

d) zakłada i prowadzi spółdzielcze ogrody, sady i stawy, pasieki, zakłady przetwórcze, przemysłu ludowego itp.,

e) zawiera w imieniu Spółdzielni kontrakty na produkcję roślin przemysłowych i żywca,

f) korzysta z pomocy instruktorskiej, dostarczanej przez Państwo, Związek Samopomocy Chłopskiej i Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“,

g) pomaga członkom Spółdzielni w rozwoju ich gospodarstw przyzagrodowych — w szczególności w zakresie hodowli.

7. Zarząd składa przed Ogólnym Zebraniem sprawozdanie ze stanu gospodarki Spółdzielni i opracowuje plan podziału dochodów, prowadząc w tym celu rachunkowość i sprawozdawczość według wzorów, ustalonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Zarząd Spółdzielni dzieli między siebie pracę stosownie do potrzeb gospodarczych, kulturalnych i organizacyjnych Spółdzielni.

9. Przewodniczący Spółdzielni ma pieczę nad majątkiem Spółdzielni, kieruje całą bieżącą pracą, organizuje członków Spółdzielni w grupy, wyznacza kierowników grup oraz miejsce pracy grupy i zadania do wykonania.

10. Przewodniczący Spółdzielni obowiązany jest zbierać Zarząd Spółdzielni nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie dla podjęcia odpowiednich uchwał w celu załatwienia bieżących spraw Spółdzielni oraz zwolywać w razie potrzeby narady gospodarcze, w których obok członków Zarządu biorą udział kierownicy grup.

11. Przewodniczący Spółdzielni zbiera codziennie po pracy kierowników grup, odbiera od nich sprawozdania i ustala z nimi zadania na dzień następny.

12. Całą gospodarczą i finansową działalność Zarządu Spółdzielni kontroluje Komisja Rewizyjna, wybrana przez Ogólne Zebranie, w składzie trzech członków.

13. Komisja Rewizyjna przeprowadza co najmniej raz na kwartał kontrolę prac Zarządu, w szczególności kontrolę przychodów i rozchodów.

Po rocznym rozliczeniu Zarządu Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności przed Ogólnym Zebraniem.

14. W razie stwierdzenia nadużyć lub poważniejszych niedokładności Komisja Rewizyjna stawia wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Zebrania Ogólnego.

15. Sąd Koleżeński składa się z 3 osób i ma za obowiązek rozstrzygać wszystkie sprawy, związane z naruszeniem niniejszego statutu przez członków.

16. Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński odpowiadają za swą działalność przed Ogólnym Zebraniem.

§ 7. Rachunkowość Spółdzielni

1. Rachunkowość Spółdzielni prowadzi bądź jeden z członków Zarządu, bądź jeden z członków Spółdzielni, wyznaczony

przez Zarząd, bądź też — jeśli Ogólne Zebranie tak postanowi — fachowy pracownik, zatrudniony specjalnie przez Spółdzielnię.

2. Prowadzący rachunkowość nie ma prawa samodzielnie rozporządzać majątkiem Spółdzielni.

Wszystkie asygnaty rozchodowe podpisuje oprócz niego przewodniczący Spółdzielni lub z jego upoważnienia jeden z członków Zarządu.

3. Zobowiązania Spółdzielni wymagają podpisu przewodniczącego, jednego z członków Zarządu oraz prowadzącego rachunkowość.

4. Wszystkie dochody i wydatki zapisuje się do ksiąg Spółdzielni w dniu wpływu lub rozchodowania.

5. Rozchodowanie przez Zarząd środków pieniężnych i ziemiopłodów z magazynu Spółdzielni jest dopuszczalne tylko na cele, zatwierdzone przez Ogólne Zebranie i w rozmiarach, uwi-docznionych w planie dochodów i wydatków.

6. Wolne chwilowo większe środki pieniężne Spółdzielni Zarząd winien przechowywać na rachunku bieżącym w Banku lub Kasie Oszczędności. Do podjęcia pieniędzy z rachunku bieżącego potrzebne są podpisy prowadzącego rachunkowość oraz przewodniczącego Spółdzielni lub upoważnionego przezeń jednego z członków Zarządu.

§ 8. Sposób obliczania pracy

1. Ażeby sprawiedliwie rozdzielić między pracujących w Spółdzielni tę część dochodu, która stanowi wynagrodzenie za pracę, konieczne jest należyte porównanie wysiłku każdego według ilości i jakości jego pracy.

2. Za jednostkę porównawczą pracy, wykonywanej w Spółdzielni, przyjmuje się dniówkę obrachunkową — (na przykład: jeden dzień pracy rolnika, podczas którego zorał on dwoma końmi 0,45 ha średniej ziemi na głębokość od 16 do 20 cm).

3. Wszystkie prace, wykonywane w Spółdzielni, przerachowuje się na dniówki obrachunkowe, w zależności od potrzebnych do ich wykonania kwalifikacji oraz trudności i ważności pracy dla Spółdzielni. W tym celu Zarząd, w oparciu o wytyczne do ułożenia tablicy przerachowań, przygotowuje własną

tabele, w której każda praca, wykonywana w Spółdzielni, zostanie wyceniona w dniówkach obrachunkowych. Tabela powinna uzyskać zatwierdzenie przez Ogólne Zebranie.

4. Za wydajność pracy ponad normę przy nie obniżonej jakości pracy, jak również za wysoką jakość pracy przy nie zmniejszonej wydajności przyznaje się, oprócz zarobionych dniówek obrachunkowych, premię. O wysokości i rozdziale premii decyduje Ogólne Zebranie na wniosek Zarządu. Premię przyznaje Ogólne Zebranie — grupom lub poszczególnym członkom Spółdzielni — w postaci dodatkowo zaliczonych dniówek obrachunkowych. Wysokość premii przyznanej pracującemu nie może przewyższać 10% dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez niego.

5. Każdy pracujący posiada książkę obrachunkową, do której kierownik grupy wpisuje co tydzień ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez właściciela książki. Wpisu dokonuje się równocześnie do ksiąg Spółdzielni. Równocześnie zaznacza się w książce obrachunkowej członka i w księgach Spółdzielni prace, wykonane szczególnie starannie i ponad normę — jako dające prawo do premii, jak również prace, wykonane niedbale lub uszkodzenia. Prawo do premii za niektóre prace, których staranności nie można ocenić natychmiast, jak np. siewu, zaznacza się w czasie późniejszym.

6. Ażeby sprawiedliwie wycenić w dniówkach obrachunkowych pracę tygodniową każdego, kierownik grupy zapisuje codziennie roboty, wykonane przez członków swojej grupy, na specjalnych arkuszach sprawozdawczych, wydanych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Każdy członek grupy ma prawo wglądu do arkuszy sprawozdawczych oraz prawo sprawdzenia, czy kierownik grupy należycie przeliczył pod koniec tygodnia jego pracę według tabeli przerahowań. Każdy ma prawo odwołać się do Zarządu, a następnie do Ogólnego Zebrania, jeśli uważa wymiar za niesprawiedliwy.

7. Kobiety ciężarne mają prawo do nieobecności w pracy na 1 miesiąc przed i na 1 miesiąc po porożu, przy czym wpisuje się do książki obrachunkowej oraz do ksiąg Spółdzielni taką ilość dniówek obrachunkowych za każdy miesiąc, ile ich przypadło przeciętnie danej kobiecie na miesiąc w ciągu ostatniego roku przed porodem.

8. Ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez kierownika grupy, oblicza według tabeli norm przewodniczący Spółdzielni.

9. Zarząd wywiesza co miesiąc listę członków Spółdzielni z wykazem dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez każdego z nich za ostatni miesiąc.

10. Roczny rezultat pracy i obliczony dochód każdego z członków poświadczają, oprócz księgowego, kierownik grupy oraz przewodniczący Spółdzielni.

11. Wykaz dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez każdego z członków Spółdzielni w ciągu roku, wywiesza się do ogólnej wiadomości na dwa tygodnie przed Ogólnym Zebraniem, które zatwierdzi roczny podział dochodów.

§ 9. Zasoby i fundusze Spółdzielni

1. Zasoby Spółdzielni składają się z:

- a) gotówki, wniesionej przez członków tytułem udziału, stosownie do przepisów § 5 punkt 3 lit. b niniejszego statutu,
- b) narzędzi i maszyn oraz ruchomego inwentarza żywego i martwego, jak również budynków i urządzeń, wniesionych przez członków jako wkład zwrotny, zakupionych przez Spółdzielnię lub otrzymanych w formie darowizn,
- c) zapasu ziarna siewnego, sadzeniaków i pasz, wniesionych przez członków wstępujących, a odnawianego w latach następnych.

2. Spółdzielnia posiada następujące fundusze:

- a) Fundusz Udziałów Pieniężnych, tworzony zgodnie z § 5 punkt 3 lit. b.
- b) Fundusz Wkładów Inwentarzowych, tworzący się z wniesionych przez członków budynków, maszyn, narzędzi rolniczych oraz innego wniesionego przez nich inwentarza martwego i inwentarza żywego.
- c) Wspólny Fundusz Inwestycyjny, tworzony z corocznych odpisów części ogólnego dochodu na zakup maszyn, inwentarza roboczego, bydła dla Spółdzielni itp.
- d) Fundusz Amortyzacyjny, tworzony z części corocznego przychodu, przeznaczonej na odnowienie urządzeń, znajdujących się w Spółdzielni.
- e) Fundusz Społeczny, tworzący się z części ogólnego dochodu, przeznaczonej przez Ogólne Zebranie na inwestycje społeczne (np. domy ludowe, łaźnie, lecz-

nice itp.) oraz darowizn na także cele, jak również z części ogólnego dochodu, przeznaczonej na opiekę nad starcami i dziećmi.

§ 10. Rozwiązanie Spółdzielni

Rozwiązanie Spółdzielni może nastąpić na podstawie uchwały, powziętej na dwu kolejnych Ogólnych Zebraniach, odbytych w odstępie co najmniej 2-tygodniowym, większością $\frac{3}{4}$ członków Spółdzielni, lub też w razie działalności niezgodnej ze statutem — na podstawie decyzji władz Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

W razie rozwiązania Spółdzielni każdy z członków odbiera swój wkład gruntowy, zaś fundusze Spółdzielni dzieli się w następujący sposób:

- a) Fundusz Udziałów Pieniężnych podlega zwrotowi członkom,
- b) Fundusz Wkładów Inwentarzowych podlega zwrotowi członkom,
- c) Wspólny Fundusz Inwestycyjny zostaje oszacowany i podzielony między członków według zasad, ustalonych przez Ogólne Zebranie i zatwierdzonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“,
- d) Fundusz Społeczny przechodzi na własność gminy z wyjątkiem tej jego części, która powstała z darowizn państwowych, a o której przeznaczeniu decydują odnośne władze państwowe.

§ 11. Przepisy ogólne

Członkowie odpowiadają za długi Spółdzielni do wysokości udziałów pieniężnych, zadeklarowanych przez każdego, stosownie do § 5 pkt. 3 lit. b niniejszego statutu.

Ewentualne straty pokrywa się przede wszystkim z udziałów a następnie z Funduszu Społecznego. Spółdzielnia posiada osobowość prawną, jest członkiem Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ i podlega rewizji jej organów oraz jest członkiem Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Ogłoszenia Spółdzielni umieszczane są w organie Centrali.

III

S T A T U T

ROLNICZEGO ZESPOŁU SPÓŁDZIELCZEGO (R.Z.S.)

§ 1. Cele i zadania

1. Chłopi wsi w gminie

w powiecie łączą się dobrowolnie w Rolniczy Zespół Spółdzielczy, aby wspólną pracą na wspólnym gospodarstwie, wykorzystując traktory, maszyny oraz inne zdobycze nowoczesnej techniki i wiedzy, podnieść wydajność pracy oraz swoje dochody z rolnictwa i hodowli.

Podpisani pod tym statutem mieszkańcy i mieszkanki wsi jednoczą się, aby przy pomocy swego Państwa Ludowego coraz lepiej urządzać życie swojej gromady, podnosząc ją gospodarczo i kulturalnie. Podpisani pod tym statutem będą dążyli do tego, aby zakładając przedszkole, piekarnię, pralnię i inne urządzenia uczynić lepszym życie i pracę kobiety wiejskiej. Podpisani łączą się, aby zapewnić należytą opiekę dzieciom, naukę i przyszłość młodzieży, pomoc starcom, wdowom i sierotom. Podpisani chłopci i dziewczynki zakładają Rolniczy Zespół Spółdzielczy jako wyraz swych dążeń do tego, aby znikła nędza i bogacenie się pracą i nieszczęściem sąsiadów, aby swą własną wieś uczynić wzorem postępu i sprawiedliwości społecznej, a członków spółdzielni coraz bardziej zamożnymi.

2. W dalszych postanowieniach statutu Rolniczy Zespół Spółdzielczy nazywany będzie w skrócie „Zespołem“.

§ 2. Ziemia

Użytkowanie ziemi w Zespole odbywa się na następujących zasadach:

1. Wszystkie grunty orne oraz inne użytki i nieużytki, lasy i wody, posiadane przez członków Zespołu, łączy się w celu wspólnego gospodarowania — z tym, że każdy członek Zespołu zachowuje prawo własności swojego wkładu gruntowego i prawo przekazania go swoim spadkobiercom.

Nie łączy się: domów mieszkalnych, budynków, niezbędnych każdej rodzinie dla jej gospodarstwa przyzagrodowego, podwórza i ziemi pod budynkami ani działki przyzagrodowej, którą każda rodzina uprawia wedle swego własnego uznania. Wielkość obszaru, pozostającego w ten sposób w osobistym użytkowaniu przystępujących, zależy od uchwały Ogólnego Zebrania członków. Obszar ten — to znaczy działka budowlana łącznie z działką przyzagrodową (uprawną) — nie może być mniejszy od 30 arów ani większy od 1 hektara.

Syn lub córka członka Zespołu, jeśli wstąpi w związek małżeński i pozostanie we wsi jako członek Zespołu, może mieć uchwałą Ogólnego Zebrania przyznany osobny grunt pod zagrodę i działkę przyzagrodową.

2. Dla przejęcia ziemi, zgłoszonej do Zespołu zostaje utworzona specjalna Komisja, złożona z dwóch członków Zespołu, wybranych na Ogólnym Zebraniu i jednego przedstawiciela Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Komisja ta przy pomocy geometry szacuje ziemię orną, użytki i nieużytki, lasy i wody, według ilości i jakości ziemi — na przykład w przeliczeniu na hektary ziemi III klasy gleboznawczej.

Tak oszacowany udział gruntowy każdego z członków zostaje następnie wpisany do książek wkładów członków Zespołu.

3. W razie wystąpienia lub wykluczenia z Zespołu członka, który wniósł wkład gruntowy, otrzymuje on zwrot swego wkładu gruntowego przez wydzielenie dlań gruntu o tej samej wartości na skraju gruntów Zespołu.

4. Koszty melioracji i innych inwestycji, wykonanych na działce przyzagrodowej, płaci każdy członek osobiście. Podatek gruntowy oraz raty za melioracje i inne inwestycje, należne od gruntów oddanych do wspólnego użytkowania, płaci Zespół w okresie, podczas którego wspomniane grunty pozostają w jego użytkowaniu. W razie wystąpienia członka z Zespołu płaci on sam należności, jakie zaciąga na odebranych przezeń wkładzie gruntowym, poczynając od dnia jego wystąpienia z Zespołu.

5. Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14. III. 1949, resztówki i inne grunty państwowe, oddane Zespołowi w użytkowanie, pozostają w bezpłatnym użytkowaniu Zespołu przez cały czas jego istnienia. W razie rozwiązania Zespołu grunty te wracają do Państwa.

6. Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14. III. 1949, w stosunku do nabywców ziemi z Reformy Rolnej i osadników, którzy przystępując do Zespołu wnoszą doń otrzymane od Państwa grunty, zawiesza się na czas ich należenia do Zespołu spłatę należności — zarówno za grunty oddane we wspólne użytkowanie jak i za działkę zagrodową (budowlaną) i przyzagrodową. W razie wystąpienia członka z Zespołu i odebrania przezeń swego wkładu gruntowego — ciążyący na nim obowiązek wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Ziemi zostaje wznowiony.

7. Członek przystępujący obowiązany jest wnieść ziarno siewne i sadzeniaki w ilości, niezbędnej na jednoroczny zasiew jego wkładu gruntowego. Jeśli przystąpił już po dokonaniu u siebie zasiewów, zasiewy te zostają mu zaliczone. W razie opuszczenia Zespołu członek ma prawo do odbioru — wraz ze swym wkładem gruntowym — tej samej ilości materiału siewnego.

§ 3. Praca i środki produkcji

1. Każdy mężczyzna lub kobieta niezamężna, pragnący być członkami Zespołu, zobowiązują się uczestniczyć we wspólnych pracach na gospodarstwie spółdzielczym w rozmiarze nie mniejszym niż 100 dni w roku. Kobiety zamężne jak również wdowy obarczone małymi dziećmi mogą być pełnoprawnymi członkami Zespołu przy mniejszej ilości dni pracy w roku, określonej uchwałą Ogólnego Zebrania. Oprócz członków Zespołu — to jest takich mężczyzn i kobiet, którzy mają prawo decydować o wszystkich sprawach Zespołu, dopuszczalna jest również praca ich dzieci od lat 14 do 18 oraz tych domowników, którzy dostarczają mniejszą ilość dni pracy w roku, niż tego wymaga od członków statut i uchwały Ogólnego Zebrania. Praca dzieci w zespole nie może naruszać obowiązku szkolnego. Osoby te nie mają prawa decydowania o sprawach Zespołu, niemniej jednak za każdą pracę, wykonaną przez siebie, wynagradzane są w taki sam sposób jak członkowie Zespołu.

2. W wyjątkowych wypadkach można przyjąć do Zespołu jako członka na warunkach dożywocia osobę, posiadającą gospodarstwo rolne i całkowicie niezdolną do pracy (na skutek starości, kalectwa, przewlekłej choroby lub innych okoliczności), nie mającą nikogo zdolnego do pracy wśród swoich domowników i żadnego przedsiębiorstwa poza swoim gospodarstwem. Uchwała Ogólnego Zebrania o przyjęciu takiego członka musi uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

3. Wszystkie prace we wspólnym gospodarstwie Zespołu mogą wykonywać tylko członkowie Zespołu osobiście, jak również członkowie ich rodzin, a także spółdzielcze i państwowe ośrodki maszynowe. Posługiwanie się pracą najemną jest w Zespole niedozwolone. Wyjątek stanowi dorywczy najem dla wykonania niektórych prac budowlanych oraz w przypadku grożącej klęski żywiołowej. Poza tym Zespół może zatrudniać w drodze najmu księgowego oraz inne osoby o specjalnych kwalifikacjach zawodowych.

4. Każdy członek, wstępujący do Zespołu, przekazuje do wspólnego gospodarstwa, tj. do Zespołu, jako swój zwrotny wkład lub za odpłatą posiadane przez siebie a potrzebne Zespołowi konie, wozy, traktory, motory, siewniki, kosiarki, żniwiarki, młockarnie i inne większe maszyny jak również pługi i brony.

5. Każda rodzina może utrzymywać na swym przyzagrodowym gospodarstwie dwie krowy z przychówkiem, owce oraz trzodę chlewną i drób w nieograniczonej ilości, pasiekę o dowolnej ilości uli, a nadto posiadać budynki gospodarcze i urządzenia, niezbędne do utrzymywania wymienionego inwentarza oraz narzędzia, konieczne do uprawy działki przyzagrodowej. Rodzinom członków pracujących uczciwie w Zespole, a nie posiadającym dostatecznej ilości inwentarza, a zwłaszcza krowy, Zespół okazuje pomoc w jego uzyskaniu. Zespół udostępnia też członkom nabycie pasz dla ich przyzagrodowego inwentarza.

6. Bydło rogate ponad ilość, wymienioną w punkcie poprzednim, zostaje przekazane Zespołowi jako zwrotny wkład członka lub za odpłatą.

7. Każdy członek, wnoszący do Zespołu inwentarz żywy jako swój wkład zwrotny lub za odpłatą, winien wnieść na tych samych warunkach — to znaczy jako wkład zwrotny lub za odpłatą — paszę w ilości, którą ustalą uchwała Ogólnego Zebrania.

8. Większe budynki, niepotrzebne członkowi Zespołu na jego przyzagrodowym gospodarstwie, mogą być również przyjęte za zgodą obopólną przez Zespół jako wkład zwrotny lub za odpłatą.

9. Dla przejęcia środków produkcji od członków Zespołu zostaje utworzona specjalna Komisja, złożona z dwóch członków Zespołu wybranych na Ogólnym Zebraniu i jednego przedstawiciela Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Komisja opisuje i wycenia wszystkie środki produkcji, wniesione przez członków Zespołu jako zwrotny wkład lub za odpłatą. Wartość środków produkcji, przejętych od członka przez Zespół, wycenia się w kwintalach żyta.

Środki produkcji, które członek przekazał Zespołowi jako zwrotny wkład, wpisuje się na jego konto do ksiąg wkładów członków Zespołu. Wkład zwrotny pozostaje własnością prywatną członka, który ma prawo przekazać go swym spadkobiercom.

Należność za środki produkcji, przekazane przez członka Zespołu za odpłatą, wpisuje się na jego konto do księgi wierzycieli Zespołu, przy tym osobno wpisuje się należność za bydło rogate, a osobno za inne środki produkcji.

Splata należności za bydło rogate, wniesione przez członka za odpłatą, następuje w ciągu jednego roku po przejęciu go przez Zespół. Spłata należności za inne środki produkcji następuje w ratach rocznych, z tym że ogólna suma rocznych spłat, płaconych członkom za przejęty inwentarz, nie może przekraczać 15% ogólnego dochodu Zespołu. W wypadku wystąpienia lub wykluczenia członka Zespołu przed spłaceniem mu należności za środki produkcji, które przekazał Zespołowi za odpłatą, otrzymuje on całą resztę należności.

10. Wniesiony przez członka wkład gruntowy oraz jego wycena w hektarach przeliczeniowych, jak również inwentarz żywy i martwy, wniesione jako wkład zwrotny lub odpłatny, oraz ich wycena w kwintalach żyta, zostają spisane na specjalnym akcie, którego odpis otrzymuje członek przystępujący.

11. Członkowie mają prawo korzystania z inwentarza zespołowego w szczególności z koni i wozów, na swoje osobiste potrzeby według zasad, ustalonych przez Ogólne Zebranie.

12. Ubezpieczenie od ognia budynków oraz ubezpieczenie inwentarza, przejętego przez Zespół, odbywa się na rachunek Zespołu. Budynki, pozostające w posiadaniu członka Zespołu, ubezpiecza osobiście ich posiadacz. To samo dotyczy inwenta-

rza przyzagrodowego, jeśli jego posiadacz życzy sobie go ubezpieczyć.

13. Wymiany niektórych środków produkcji między Zespołem a gospodarstwami przyzagrodowymi jego członków dokonywa się na zasadach, ustalonych przez Ogólne Zebranie (np. odkup części obornika od członków, wydawanie im słomy jako część wynagrodzenia za pracę itd.).

§ 4. Obliczanie i podział dochodów

1. Podstawą podziału dochodów Zespołu między poszczególnych jego członków jest ilość i jakość pracy, wykonanej przez każdego.

2. Obliczanie wspólnych dochodów odbywa się w sposób następujący:

Po zakończeniu wszystkich zbiorów i sprzedaży części produktów roślinnych i zwierzęcych z gospodarstwa zespołowego oblicza się cały uzyskany przychód w pieniądzach i produktach.

Z uzyskanego przychodu odlicza się ziarno na zasiew oraz paszę dla inwentarza na cały rok, a także rezerwę na wypadek nieurodzaju lub braku pasz w wysokości, ustalonej przez Ogólne Zebranie, przy tym należy dążyć do tego, aby rezerwa ta wynosiła nie mniej niż 10% rocznego zapotrzebowania. Następnie odlicza się sumy niezbędne na bieżący remont oraz amortyzację inwentarza, budynków, na spłatę melioracji i innych urządzeń, krótkoterminowych pożyczek, ubezpieczeń i podatków.

Cała pozostała suma pieniędzy i produktów wspólnego gospodarstwa, przeliczonych na ceny rynkowe, stanowi ogólny dochód Zespołu.

3. Ogólny dochód Zespołu zostaje podzielony w sposób następujący:

- a) do 15% dochodu — na raty za inwentarz przejęty odpłatnie od członków,
- b) nie mniej niż 10% i nie więcej niż 15% — na inwestycje, jak postawienie gospodarczych budynków, zakup nowego inwentarza żywego i martwego itp.,
- c) nie więcej niż 5% — na potrzeby zdrowotno-kulturalne i na fundusz zapomogowy dla starców i sierot.

Pozostała część, wynosząca nie mniej niż 70% ogólnego dochodu, stanowi podzielną dochód, który

dzieli się między członków według ilości pracy, obliczonej w dniówkach obrachunkowych i wpisanej na konto każdego do ksiąg Zespołu oraz do książki obrachunkowej członka.

4. Członkowie Zespołu, całkowicie niezdolni do pracy i przyjęci do Zespołu specjalną uchwałą Ogólnego Zebrania, zatwierdzoną przez Centralę Rolniczą, mają prawo do udziału w części dochodu podzielnego w postaci dożywocia, którego wysokość, przeliczoną na kwintale żyta, ustala Ogólne Zebranie.

5. Zaliczki, wypłacane pracującemu przez Zespół w ciągu roku, nie mogą przewyższać 60% sumy, należnej mu za pracę, wykonaną przez niego przed pobraniem zaliczki i zapisaną w jego książce obrachunkowej.

6. Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania Rolnicze Zespoły Spółdzielcze są wolne od obowiązku wpłat na Fundusz Oszczędnościowy Rolnictwa, podatek zaś ich gruntowy wynosi, zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Administracji Publicznej z dn. 7 marca 1949 r. w sprawie obniżenia podatku gruntowego dla Rolniczych Zespołów Spółdzielczych, 3¼% przychodu szacunkowego z całości gruntów, będących w użytkowaniu zespołowym. Od gruntów tych członek Zespołu osobiście żadnego podatku nie płaci.

§ 5. Członkowie

1. Nowych członków przyjmuje do Zespołu Ogólne Zebranie.

2. Członkiem zespołu może być każdy mieszkaniec wsi bez różnicy płci, który ukończył lat 18 i jest rolnikiem lub uprawia zawód ściśle związany z rolnictwem i potrzebny w gospodarce Zespołu. W drodze wyjątku mogą być przyjmowane na członków osoby, przewidziane w § 3 pkt. 2 oraz w § 4 pkt. 4 niniejszego statutu. Członkami Zespołu nie mogą być osoby znane jako wyzyskiwacze ludności pracującej.

3. Każdy członek Zespołu ma obowiązek:

- a) wnieść do Zespołu posiadaną przez siebie ziemię i środki produkcji według zasad ustalonych w § 2 i § 3 niniejszego statutu oraz ziarno do wysiewu i ziemniaki do wysadzenia na swojej części pól, przekazanej w użyt-

kowanie zespołowe, jak również paszę dla żywego inwentarza przekazanego Zespołowi,

- b) wnieść udział pieniężny w wysokości 15 zł od głowy rodziny, przy tym każdy z pozostałych domowników, pragnących zostać członkiem Zespołu, wnosi udział w wysokości 3 zł,
 - c) uczestniczyć osobiście we wspólnych pracach w rozmiarze, ustalonym przez Ogólne Zebranie według zasad niniejszego statutu,
 - d) uczciwie pracować w zespołowym gospodarstwie, szanować i ochraniać wspólną własność, przestrzegać uchwalonego przez Ogólne Zebranie wewnętrznego regulaminu Zespołu, sumiennie wypełniać zlecone mu przez Zarząd zadania, przestrzegać porządku i dyscypliny pracy, żyć w zgodzie z innymi członkami Zespołu.
4. Każdy członek Zespołu ma prawo:
- a) do pracy w Zespole według swoich możliwości i uzdolnień,
 - b) do udziału w dochodach Zespołu według włożonej pracy,
 - c) wypowiadać swoje zdanie oraz głosować na Ogólnym Zebraniu według swego rozumienia.
 - d) wybierać i być wybieranym do wszelkich władz Zespołu,
 - e) sprzedawać produkty otrzymane od Zespołu, jak również wszelkie produkty pochodzące ze swego przyzagrodowego gospodarstwa.

5. Zespół dba o zapewnienie przyszłości dzieciom swoich członków przez udział we wspólnej pracy i dochodach, albo przez ułatwienie im zdobycia kwalifikacji i pracy w przemyśle lub innym zawodzie społecznie użytecznym.

Szczególną opieką otoczy Zespół te dzieci członków Zespołu, które ujawniają specjalne zdolności, udzielając im poparcia w staraniach o bursy i stypendia, niezbędne dla kształcenia się we właściwym kierunku.

6. Jeżeli członek odnosi się niespołecznie i lekkomyślnie do wspólnego gospodarstwa, jeśli nie uczestniczy we wspólnych pracach w rozmiarach, przewidzianych w niniejszym statucie bez dostatecznego usprawiedliwienia, jeśli niedbale wykonywa powierzoną mu pracę, jeśli w inny sposób uchybia obowiązkowi członka Zespołu, Sąd Koleżeński może nałożyć nań kary według zasad, ustalonych w regulaminie wewnętrznym Zespołu, jak np.: powtórne wykonanie źle wykonanej roboty — bez za-

liczenia dniówek obrachunkowych, nagana na Ogólnym Zebraniu, potrącenie z dochodów członka 1 do 10 dniówek obrachunkowych na ogólne potrzeby Zespołu, potrącenie z dochodów członka sumy, odpowiadającej poczynionej przez niego szkodzię itp.

7. Jeżeli nakładane na członka kary nie odnoszą skutku, Zarząd może wystąpić na Ogólnym Zebraniu z wnioskiem o wykluczenie niepoprawnego członka z Zespołu.

Wykluczenie członka z Zespołu może nastąpić po wyczerpaniu innych kar i tylko na podstawie uchwały, powziętej na ogólnym Zebraniu, na którym jest obecnych co najmniej 2/3 członków Zespołu.

Uchwała o wykluczeniu musi uzyskać zatwierdzenie przez Zarząd Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Za umyślne niszczenie lub rozkradanie maszyn, narzędzi, inwentarza żywego itp. przestępstwa Zarząd Zespołu kieruje sprawę do sądu i niezależnie od konsekwencji organizacyjnych, jakie wyciągnie w stosunku do winnego Ogólne Zebranie, zabezpiecza straty na majątku winnego.

9. Wystąpienie z Zespołu może nastąpić tylko po zbiorach i winno być poprzedzone rocznym wypowiedzeniem.

§ 6. Władze Zespołu

1. Najwyższą władzą Zespołu jest Ogólne Zebranie członków.

2. Ogólne Zebranie:

- a) uchwała i zmienia statut Zespołu,
- b) wybiera spośród członków Zespołu Zarząd i przewodniczącego Zespołu, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński oraz odwołuje ich w razie potrzeby,
- c) przyjmuje i wyklucza członków,
- d) zatwierdza przedstawione przez Zarząd roczne plany produkcyjne, kwartalne plany pracy, plan przewidywanych dochodów i wydatków oraz bilans, czyli sprawozdanie o stanie majątku Zespołu na koniec roku,
- e) ustala najwyższą sumę zobowiązań, jakie Zarząd ma prawo zaciągnąć i decyduje o ważniejszych pożyczkach,
- f) wysłuchuje sprawozdania Komisji Rewizyjnej i wyraża zdanie o działalności Zarządu,
- g) zatwierdza opracowane przez Zarząd normy pracy i tabelę przeliczeń rozmaitych rodzajów robót na dniówki obrachunkowe,

- h) ustala sposób sprzedaży produktów wspólnej pracy,
- i) ustala rodzaje i rozmiary inwestycji, potrzebnych w gospodarce Zespołu,
- j) ustala w ramach nakreślonych przez statut sposób podziału dochodów ze wspólnej pracy, zarówno pieniężnych jak i w produktach,
- k) ustala ogólną wysokość i terminy wypłaty zaliczek członkom w ramach nakreślonych przez statut,
- l) zatwierdza przedstawiony przez Zarząd wewnętrzny regulamin Zespołu.

3. Ogólne Zebranie zwołuje przewodniczący Zespołu w razie potrzeby, przynajmniej jednak raz na miesiąc. Zebranie nadzwyczajne zwołuje przewodniczący na żądanie 1/3 członków lub na zlecenie Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

4. Przy decydowaniu o sprawach, dotyczących zmian statutu, wyboru władz Zespołu, wykluczenia członków oraz podziału dochodów, konieczna jest obecność na zebraniu 2/3 członków Zespołu. W innych sprawach Ogólne Zebranie może podejmować uchwały przy obecności co najmniej połowy członków Zespołu. Wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu. Wszelkie zmiany statutu muszą uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

5. Ogólne Zebranie wybiera na okres jednego roku Zarząd Zespołu w składzie od 3 do 5 osób, w zależności od wielkości Zespołu. Wybiera się najpierw przewodniczącego, a następnie pozostałych członków Zarządu, przy tym głosowanie na każdego członka odbywa się oddzielnie.

6. Zarząd Zespołu z przewodniczącym na czele dba o podniesienie wydajności pracy i dochodów członków Zespołu.

W tym celu Zarząd:

- a) układa w porozumieniu z właściwym instruktorem rolnym i przedstawia na Ogólnym Zebraniu do zatwierdzenia roczny plan produkcyjny, kwartalny plan pracy oraz plan dochodów i wydatków,
- b) dba o powiększenie dochodów i majątku Zespołu przez rozszerzanie i ulepszanie upraw,
- c) rozwija zespołową hodowlę,
- d) zakłada i prowadzi zespołowe ogrody, sady i stawy, pasieki, zakłady przetwórcze, przemysłu ludowego itp.,
- e) zawiera w imieniu Zespołu kontrakty na produkcję roślin przemysłowych i żywca,

f) korzysta z pomocy instruktorskiej, dostarczanej przez Państwo, Związek Samopomocy Chłopskiej i Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“,

g) pomaga członkom Zespołu w rozwoju ich gospodarstw przyzagrodowych, w szczególności w zakresie hodowli.

7. Zarząd składa przed Ogólnym Zebraniem sprawozdanie ze stanu gospodarki Zespołu i opracowuje plan podziału dochodów, prowadząc w tym celu rachunkowość i sprawozdawczość według wzorów, ustalonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Zarząd Zespołu dzieli między siebie pracę, stosownie do potrzeb gospodarczych, kulturalnych, organizacyjnych Zespołu.

9. Przewodniczący Zespołu ma pieczę nad majątkiem Zespołu, kieruje całą bieżącą pracą, organizuje członków Zespołu w grupy, wyznacza kierowników grup oraz miejsce pracy grupy i zadania do wykonania.

10. Przewodniczący Zespołu obowiązany jest zbierać Zarząd Zespołu nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie dla podjęcia odpowiednich uchwał, w celu załatwienia bieżących spraw Zespołu oraz zwoływać w razie potrzeby narady gospodarcze, w których obok członków Zarządu biorą udział kierownicy grup.

11. Przewodniczący Zespołu zbiera codziennie po pracy kierowników grup, odbiera od nich sprawozdania i ustala z nimi zadania na dzień następny.

12. Całą gospodarczą i finansową działalność Zarządu Zespołu kontroluje Komisja Rewizyjna wybrana przez Ogólne Zebranie w składzie 3 członków.

13. Komisja Rewizyjna przeprowadza co najmniej raz na kwartał kontrolę prac Zarządu, w szczególności kontrolę przychodów i rozchodów. Po rocznym rozliczeniu Zarządu Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności przed Ogólnym Zebraniem.

14. W razie stwierdzenia nadużyć lub poważniejszych niedokładności Komisja Rewizyjna stawia wniosek o zwołanie nadzwyczajnego Zebrania Ogólnego.

15. Sąd Koleżeński składa się z 3 osób i ma za obowiązek rozstrzygać wszystkie sprawy, związane z naruszeniem niniejszego statutu przez członków.

16. Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński odpowiadają za swą działalność przed Ogólnym Zebraniem.

§ 7. Rachunkowość Zespołu

1. Rachunkowość Zespołu prowadzi bądź jeden z członków Zarządu, bądź jeden z członków Zespołu, wyznaczony przez Zarząd, bądź też — jeśli Ogólne Zebranie tak postanowi — fachowy pracownik, zatrudniony specjalnie przez Zespół.

2. Prowadzący rachunkowość nie ma prawa samodzielnie rozporządzać majątkiem Zespołu.

Wszystkie asygnaty rozchodowe podpisuje oprócz niego przewodniczący Zespołu lub z jego upoważnienia jeden z członków Zarządu.

3. Zobowiązania Zespołu wymagają podpisu przewodniczącego, jednego z członków Zarządu oraz prowadzącego rachunkowość.

4. Wszystkie dochody i wydatki zapisuje się do ksiąg Zespołu w dniu wpływu lub rozchodowania.

5. Rozchodowanie przez Zarząd środków pieniężnych i ziemiopłodów z magazynu Zespołu jest dopuszczalne tylko na cele, zatwierdzone przez Ogólne Zebranie i w розміarach, uwiódcznionych w planie dochodów i wydatków.

6. Większe środki pieniężne Zespołu Zarząd winien przechowywać na rachunku bieżącym w Banku lub w Kasie Oszczędności.

Do podjęcia pieniędzy z rachunku bieżącego potrzebne są podpisy prowadzącego rachunkowość oraz przewodniczącego Zespołu lub upoważnionego przez niego jednego z członków Zarządu.

§ 8. Sposób obliczania pracy

1. Ażeby sprawiedliwie obliczyć każdemu z pracujących w Zespole przypadającą nań część dochodu podzielnego Zespołu, konieczne jest należyte porównanie wysiłków każdego według ilości i jakości jego pracy.

2. Za jednostkę porównawczą pracy, wykonywanej w Zespole, przyjmuje się dniówkę obrachunkową (na przykład: jeden dzień pracy rolnika, podczas którego zaorał on dwoma końmi 0,45 ha średniej ziemi na głębokość od 16 do 20 cm).

3. Wszystkie prace wykonywane w Zespole przerachowuje się na dniówki obrachunkowe w zależności od potrzebnych do ich wykonania kwalifikacji oraz trudności i ważności pracy dla Zespołu. W tym celu Zarząd, w oparciu o wytyczne do ułożenia tablicy przerachowań, przygotowuje własną tabelę,

w której każda praca, wykonywana w Zespole, zostanie wyceniona w dniówkach obrachunkowych. Tabela ta powinna uzyskać zatwierdzenie przez Ogólne Zebranie.

4. Za wydajność pracy ponad normę przy nieobniżonej jakości pracy, jak również za wysoką jakość pracy przy nieobniżonej wydajności przyznaje się, oprócz zarobionych dniówek obrachunkowych, premię. O wysokości i rozdziale premii decyduje Ogólne Zebranie na wniosek Zarządu. Premię przyznaje Ogólne Zebranie grupom lub poszczególnym członkom Zespołu w postaci dodatkowo zaliczonych dniówek obrachunkowych. Wysokość premii przyznanej pracującemu nie może przewyższać 10% dniówek obrachunkowych wypracowanych przez niego.

5. Każdy pracujący posiada książkę obrachunkową, do której kierownik grupy wpisuje co tydzień ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez właściciela książki. Wpisu dokonuje się równocześnie do ksiąg zespołu. Równocześnie zaznacza się w książce obrachunkowej członka i w księgach Zespołu prace, wykonane szczególnie starannie i ponad normę, jako dające prawo do premii, jak również prace, wykonane niedbale lub uszkodzenia. Prawo do premii za niektóre prace, których staranności nie można ocenić natychmiast, jak np. siewu, zaznacza się w czasie późniejszym.

6. Ażeby sprawiedliwie wycenić w dniówkach obrachunkowych pracę tygodniową każdego, kierownik grupy zapisuje codziennie roboty wykonane przez członków swojej grupy na specjalnych arkuszach sprawozdawczych, wydanych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Każdy członek grupy ma prawo wglądu do arkuszy sprawozdawczych oraz prawo sprawdzenia, czy kierownik grupy należycie przeliczył pod koniec tygodnia jego pracę według tabeli przerahowań. Każdy ma prawo odwołać się do Zarządu, a następnie do Ogólnego Zebrania, jeśli uważa wymiar za niesprawiedliwy.

7. Kobiety ciężarne mają prawo do nieobecności w pracy na 1 miesiąc przed i na 1 miesiąc po porożu, przy tym wpisuje się im do książki obrachunkowej oraz do ksiąg Zespołu taką ilość dniówek obrachunkowych za każdy miesiąc, ile ich przypadło przeciętnie danej kobiecie na miesiąc w ciągu ostatniego roku przed porodem.

8. Ilość dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez kierownika grupy, oblicza według tabeli norm przewodniczący Zespołu.

9. Zarząd wywiesza co miesiąc listę członków Zespołu z wykazem dniówek obrachunkowych wypracowanych przez każdego z nich za ostatni miesiąc.

10. Roczny rezultat pracy i obliczony dochód każdego z członków poświadczają oprócz księgowego kierownik grupy oraz przewodniczący Zespołu.

11. Wykaz dniówek obrachunkowych, wypracowanych przez każdego z członków Zespołu w ciągu roku, wywiesza się do ogólnej wiadomości na dwa tygodnie przed Ogólnym Zebraniem, które zatwierdzi roczny podział dochodów.

§ 9. Zasoby i fundusze Zespołu

1. Zasoby Zespołu składają się z:

- a) gotówki, wniesionej przez członków tytułem udziałów, stosownie do przepisów § 5 pkt. 3, lit. a niniejszego statutu,
- b) narzędzi i maszyn oraz ruchomego inwentarza żywego i martwego, jak również budynków i urządzeń, wniesionych przez członków jako wkład zwrotny lub odpłatnie zakupionych gdzie indziej przez Zespół lub otrzymanych w formie darowizn,
- c) zapasu ziarna siewnego, sadzeniaków i pasz, wniesionych przez członków wstępujących, a odnawianych w latach następnych.

2. Zespół posiada następujące fundusze:

- a) Fundusz Udziałów Pieniężnych, tworzony zgodnie z § 5, pkt. 3, lit. b,
- b) Fundusz Wkładów Inwentarzowych, tworzony z wniesionych przez członków jako wkłady zwrotne budynków, maszyn, narzędzi rolniczych oraz innego inwentarza martwego i żywego,
- c) Wspólny Fundusz Inwestycyjny, tworzony z corocznych odpisów części ogólnego dochodu, którą przeznacza się na zakup nowych maszyn, inwentarza roboczego, bydła dla Zespołu itp. oraz na szałę członkom należności za inwentarz, wniesiony do Zespołu odpłatnie,
- d) Fundusz Amortyzacyjny, tworzony z części corocznego przychodu, przeznaczonej na odnowienie urządzeń, znajdujących się w Zespole,

- e) Fundusz Społeczny, tworzony z części ogólnego dochodu, przeznaczony przez Ogólne Zebranie na inwestycje społeczne (na przykład: domy ludowe, łaźnie, lecznice itp.) oraz darowizn na takież cele, jak również z części ogólnego dochodu, przeznaczony na opiekę nad starcami i dziećmi.

§ 10. Rozwiązanie Zespołu

Rozwiązanie Zespołu może nastąpić na podstawie uchwały, powziętej na dwu kolejnych Ogólnych Zebraniach, odbytych w odstępie co najmniej dwutygodniowym, większością $\frac{3}{4}$ członków Zespołu, lub też w razie działalności niezgodnej ze statutem — na podstawie decyzji władz Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

W razie rozwiązania Zespołu każdy z członków odbiera swój wkład gruntowy, fundusze zaś Zespołu dzieli się w sposób następujący:

- Fundusz Udziałów Pieniężnych podlega zwrotowi członkom,
- Fundusz Wkładów Inwentarzowych podlega zwrotowi członkom,
- Wspólny Fundusz Inwestycyjny zostaje oszacowany i podzielony między członków według zasad, ustalonych przez Ogólne Zebranie i zatwierdzonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“,
- Fundusz Społeczny przechodzi na własność gminy z wyjątkiem tej jego części, która powstała z darowizn państwowych, a o której przeznaczeniu decydują odnośne władze państwowe.

§ 11. Przepisy ogólne

Członkowie odpowiadają za długi Zespołu do wysokości udziałów pieniężnych, zadeklarowanych przez każdego, stosownie do § 5, pkt. 3, lit. b niniejszego statutu. Ewentualne straty pokrywa się przede wszystkim z udziałów, a następnie z Funduszu Społecznego. Zespół posiada osobowość prawną, jest członkiem Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ i podlega rewizji jej organów oraz jest członkiem Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Ogłoszenia Zespołu umieszczane są w organie Centrali.

S T A T U T

ZRZESZENIA UPRAWY ZIEMI (Z.U.Z.)

§ 1. Cele i zadania

1. Chłopi wsi gminy ,
powiatu łączą się dobro-
wolnie w Zrzeszeniu Uprawy Ziemi, aby przez wspólną pracę
na wspólnie uprawianej ziemi, należycie wykorzystując trak-
tory, maszyny i narzędzia rolnicze, stosując racjonalny płodo-
zmian, podnieść wydajność pracy, a wraz z tym dochodowość
gospodarstwa rolnego i swój dobrobyt.

2. W dalszych postanowieniach statutu Zrzeszenie Uprawy
Ziemi nazywane będzie w skrócie „Zrzeszeniem“.

§ 2. Ziemia

Użytkowanie ziemi w Zrzeszeniu odbywa się na następu-
jących zasadach:

1. Wszystkie grunty członków, zarówno uprawiane wspól-
nie jak i użytkowane osobiście, oraz zabudowania pozostają
osobistą własnością członka.

Na gruntach włączonych do wspólnej uprawy każdy z człon-
ków ma prawo zaznaczyć granice swoich gruntów za pomocą
palików, wiech lub innych znaków, jednak w sposób, umożli-
wiający wykorzystanie traktorów i innych maszyn rolniczych.

2. Wszystkie grunty orne członków Zrzeszenia, z wyjąt-
kiem działki przyzagrodowej, uprawiane są wspólnymi siłami
członków bądź przez cały rok, bądź tylko przy niektórych pra-
cach, w zależności od uchwały Ogólnego Zebrania członków
Zrzeszenia.

W wypadkach wyjątkowych Ogólne Zebranie członków
Zrzeszenia może uchwalić przyjęcie takiego członka, który

wniesie do wspólnej uprawy tylko część swoich gruntów ornych, znajdującą się w pobliżu gruntów innych członków Zrzeszenia, drugą zaś część, bardziej oddaloną, uprawia sam własnymi siłami.

3. Na połączonych dla wspólnej uprawy gruntach Zrzeszenie może wprowadzić racjonalny płodozmian, z podziałem na odpowiednią ilość pól. Rodzaj płodozmianu i ilość pól zostanie przyjęta uchwałą Ogólnego Zebrania po zasięgnięciu opinii (porady) właściwego instruktora rolnego.

4. Wszelkie inne użytki i nieużytki, nie wymienione w pkt. 2, wraz z zagrodą członka Zrzeszenia pozostają w jego osobistym zagospodarowaniu.

Ponadto pozostaje w jego osobistym zagospodarowaniu działka ziemi (tzw. działka przyzagrodowa) w rozmiarze, ustalonym przez Ogólne Zebranie.

5. Jeśli na gruntach złączonych dla wspólnej uprawy ma być zaprowadzony płodozmian, Zrzeszenie zobowiązuje się na okres nie krótszy od trzech lat. Po upływie uchwalonego terminu Ogólne Zebranie członków postanawia, czy Zrzeszenie ma istnieć dalej, czy też ulec rozwiązaniu lub też zmienić swój sposób gospodarowania, przyjmując inny statut spółdzielczy. Jeśli 2/3 członków tego żąda, uchwała o zmianie Statutu lub o rozwiązaniu może być przyjęta przed upływem czasu, na jaki Zrzeszenie zawiązane.

6. Ogólne Zebranie członków może uchwalić wspólne zagospodarowanie łąk i pastwisk.

§ 3. Praca i środki produkcji

1. Każdy z członków zobowiązuje się wykonać corocznie wraz ze swą rodziną co najmniej taką ilość pracy, jakiej wymaga ziemia, którą włączył do wspólnej uprawy. Rodziny mniej liczne mogą korzystać za pośrednictwem Zarządu Zrzeszenia z pomocy sąsiedzkiej rodzin liczniejszych. Wynagrodzenie za tę pomoc ustala Ogólne Zebranie.

W wypadkach wyjątkowych można przyjąć do Zrzeszenia osobę, posiadającą gospodarstwo rolne i całkowicie niezdolną do pracy, nie mającą nikogo zdolnego do pracy wśród swoich domowników ani żadnego innego przedsiębiorstwa. Ziemię takiego członka uprawia się w drodze pomocy sąsiedzkiej na ogólnych zasadach.

2. Każdy z członków zobowiązuje się corocznie dostarczyć nasiona i sadzeniaki do obsiewu w ilości, odpowiadającej wła-

czonej przez siebie do wspólnej uprawy ziemi, względnie uczestniczyć na tych samych zasadach w kosztach zakupu materiału siewnego.

3. Każdy członek Zrzeszenia zobowiązuje się używać do wspólnej pracy posiadany przez niego sprzężaj (konie i woły) oraz maszyny rolnicze, motory i ciągniki za wynagrodzeniem w okresie trwania wszystkich wspólnych prac, przy czym cały ten inwentarz żywy i martwy pozostaje osobistą własnością członka Zrzeszenia.

Wysokość zapłaty za użytkowanie inwentarza przez Zrzeszenie ustala Ogólne Zebranie. W okresie, kiedy nie są prowadzone wspólne prace, właściciel użytkuje swój sprzężaj i maszyny osobiście według swego uznania.

4. Maszyny i narzędzia zakupione przez Zrzeszenie, pochodzące z darowizny, uzyskane przy pomocy Państwa lub spółdzielczości, stanowią własność Zrzeszenia.

5. Zrzeszenie może zawierać umowy ze spółdzielczymi i państwowymi ośrodkami maszynowymi w celu przeprowadzenia przez nie uprawy maszynowej na gruntach członków Zrzeszenia.

6. Zrzeszenie może wspólnie zawierać kontrakty na produkcję roślinną lub zwierzęcą.

7. Zrzeszenie zakupuje wspólnie nawozy sztuczne celem odpowiedniego zasilenia wszystkich pól płodozmianu.

§ 4. Podział plonów i kosztów

1. Podział plonów w Zrzeszeniu odbywa się na zasadzie, że każdy z członków otrzymuje swoją część plonów w zależności od ziemi, jaką włączył do wspólnej uprawy, a którą dla ułatwienia rozrachunku przelicza się na „hektary przeliczeniowe” — to znaczy na hektary ziemi o przeciętnej wydajności w danej okolicy. Każdy członek może swoją część plonu otrzymać w jeden z następujących dwóch sposobów:

- a) Każda rodzina zbiera sama ze swego pola, względnie z wyznaczonych jej przed siewem działek w polach ogólnego płodozmianu. W tym wypadku każdy rozrzuca sam własny obornik na swoich działkach oraz rozlicza się ze Zrzeszeniem z sum. należnych mu za pomoc sąsiedzką, użyczoną w maszynach lub pracy, jak również należnych odeń Zrzeszeniu za wszelkie wspólne wydatki, uchwalone przez Ogólne Zebranie.

- b) Zbiory przeprowadza się wspólnie, po czym plon zostaje podzielony stosownie do ilości ziemi wniesionej przez każdego. W tym wypadku każdy z członków Zrzeszenia obowiązany jest dostarczyć za wynagrodzeniem cały, nie użyty na swej działce przyzagrodowej, obornik dla wspólnej uprawy. Rozliczenie między członkiem a Zrzeszeniem za pomoc sąsiedzką i inne należności wzajemne następuje w sposób ten sam, co w pierwszym wypadku — z tym, że do sum należnych członkowi dolicza się należność za dostarczony obornik w wysokości, ustalonej przez Ogólne Zebranie.

2. Wpłaty i dostawy z tytułu należności podatkowych dokonują członkowie sami, przy czym wymiar podatku oparty jest na całej własności gruntowej członka. Na podstawie rozporządzenia Ministra Administracji Publicznej z dnia 7 marca 1949 r. w sprawie obniżenia podatku gruntowego dla członków Zrzeszeń Uprawy Ziemi, wymiar podatku zostaje każdemu członkowi Zrzeszenia zmniejszony o 30% od gruntów, które włączył do wspólnej uprawy. W takim samym stosunku ulega zmniejszeniu roczny wkład oszczędnościowy na Fundusz Oszczędnościowy Rolnictwa na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania.

3. Ogólne Zebranie członków Zrzeszenia może postanowić dokonanie wspólnym kosztem inwestycji produkcyjnych i kulturalno-zdrowotnych, jak zakup maszyn na wspólną własność, melioracje, elektryfikacja, budowa drogi, pralni, łaźni, domu ludowego itp. Koszty te rozkłada się stosownie do ilości ziemi, posiadanej przez każdego.

4. Uchwalone przez Ogólne Zebranie wydatki na wynagrodzenie przewodniczącego lub innych osób, opłacanych doraznie lub stałe za usługi, wyświadczone Zrzeszeniu, rozkłada się na wszystkich członków Zrzeszenia — stosownie do ilości ziemi, oddanej przez każdego pod wspólną uprawę.

5. Ogólne Zebranie może uchwalić wspólną sprzedaż części plonów z każdego hektara i podział sum osiągniętych ze sprzedaży, stosownie do ilości ziemi wniesionej przez każdego z członków. W tym wypadku do sumy tej dolicza się lub odlicza sumę, wynikłą z rozliczenia między Zrzeszeniem a członkiem za należności, wymienione w punktach 1, 3 i 4 niniejszego paragrafu.

§ 5. Członkowie

1. Nowych członków przyjmuje do Zrzeszenia Ogólne Zebranie.

2. Członkiem Zrzeszenia może być każdy rolnik, który ukończył 18 lat i jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego. Przyjęcie członka całkowicie niezdolnego do pracy i nie posiadającego wśród swoich domowników nikogo zdolnego do pracy musi uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

3. Członkami Zrzeszenia nie mogą być osoby znane jako wyzyskiwacze ludności pracującej.

4. Członek obowiązany jest wnieść wpisowe w wysokości 6 zł od gospodarstwa i udziały w wysokości 9 zł od każdego hektara swojej ziemi, włączonej do wspólnej uprawy.

5. Członek obowiązany jest szanować i rzetelnie wykonywać postanowienia niniejszego statutu, szanować i ochraniać wspólną własność oraz dany Zrzeszeniu w użytkowanie inwentarz innych członków, przestrzegać uchwalonego przez Ogólne Zebranie wewnętrznego regulaminu Zrzeszenia, sumiennie wypełniać zlecone mu przez Zarząd zadania, przestrzegać porządku i dyscypliny pracy, żyć w zgodzie z innymi członkami Zrzeszenia.

6. Każdy członek Zrzeszenia ma prawo:

- a) wypowiadać swoje zdanie oraz głosować na Ogólnym Zebraniu według swego rozumienia i uznania,
- b) wybierać i być wybieranym do wszelkich władz Zrzeszenia,
- c) uczestniczyć w ewentualnych dochodach Zrzeszenia w naturze i w pieniądzu, wedle zasad, ustalonych w ramach niniejszego statutu przez Ogólne Zebranie,
- d) sprzedawać produkty otrzymane od Zrzeszenia jak również wszelkie produkty wyprodukowane osobiście.

7. każdy członek Zrzeszenia posiada książeczkę obrachunkową, w którą wpisuje się:

- a) grunty, włączone przez członka do wspólnej uprawy,
- b) przepracowane przez członka i jego rodzinę w Zrzeszeniu dni robocze,
- c) ilość, rodzaj i czas użycia przez Zrzeszenie siły pociągowej oraz maszyn i narzędzi, należących do członka,
- d) ilość dostarczonego dla Zrzeszenia obornika.

Wpisów tych dokonuje się jednocześnie do ksiąg Zrzeszenia.

8. Wpisy w księgach Zrzeszenia oraz książeczce obrachunkowej są podstawą do corocznego rozliczenia członka ze Zrzeszeniem.

Rozliczenie roczne w książeczce obrachunkowej i jego zgodność z księgami Zrzeszenia poświadcza przewodniczący Zrzeszenia oraz jeden z członków Zarządu.

9. Wszystkie prace w Zrzeszeniu wykonują osobiście członkowie Zrzeszenia i ich rodziny. Posługiwanie się pracą nieczłonków Zrzeszenia jest niedozwolone. Wyjątek stanowi dorywczy najem dla wykonania niektórych prac budowlanych i innych nierolniczych prac specjalnych oraz w przypadku grożącej klęski żywiołowej. Poza tym Zrzeszenie może zatrudnić w drodze najmu osoby o specjalnych kwalifikacjach zawodowych.

10. Jeżeli członek odnosi się niespołecznie i lekkomyślnie do użytkowanego przez Zrzeszenie inwentarza członków oraz wspólnego majątku Zrzeszenia, jeśli uchyla się od udziału we wspólnych pracach lub niedbale je wykonuje, jeśli odmawia użyczenia sprzężaju, maszyn i narzędzi potrzebnych do wspólnej uprawy, jeśli w inny sposób uchybia obowiązkom członka Zrzeszenia, Sąd Koleżeński może nałożyć nań kary według zasad, ustalonych w regulaminie wewnętrznym Zrzeszenia lub ustalonych przez Ogólne Zebranie.

§ 6. Władze Zrzeszenia

1. Najwyższą władzą Zrzeszenia jest Ogólne Zebranie członków.

2. Ogólne Zebranie:

- a) uchwała i zmienia statut Zrzeszenia,
- b) wybiera spośród członków Zrzeszenia Zarząd i przewodniczącego Zrzeszenia, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński oraz odwołuje ich w razie potrzeby,
- c) ustala wysokość wynagrodzenia, należnego przewodniczącemu za jego pracę dla Zrzeszenia,
- d) przyjmuje nowych członków,
- e) zatwierdza przedstawione przez Zarząd plany pracy, plan przewidywanych dochodów i wydatków oraz bilans, czyli sprawozdanie o stanie majątku Zrzeszenia na koniec roku,

- f) ustala najwyższą sumę zobowiązań, jakie Zarząd ma prawo zaciągnąć i decyduje o ważniejszych pożyczkach,
- g) wysłuchuje sprawozdania Komisji Rewizyjnej i wyraża zdanie o działalności Zarządu,
- h) ustala rodzaje i rozmiary inwestycji, potrzebnych w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym Zrzeszenia,
- i) ustala w ramach nakreślonych przez statut sposoby rozliczania się członków ze Zrzeszeniem,
- j) zatwierdza przedstawiony przez Zarząd wewnętrzny regulamin Zrzeszenia.

3. Ogólne Zebranie zwołuje przewodniczący Zrzeszenia przynajmniej raz na miesiąc, a w razie potrzeby częściej.

Zebranie nadzwyczajne zwołuje przewodniczący na żądanie 1/3 członków lub na zlecenie Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

4. W sprawach, dotyczących zmian statutu, wyboru władz Zrzeszenia oraz ustalenia sposobu rozliczania członków ze Zrzeszeniem, konieczna jest obecność na zebraniu 2/3 członków Zrzeszenia.

W innych sprawach Ogólne Zebranie może podejmować uchwały przy obecności co najmniej połowy członków Zrzeszenia. Wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zebraniu. Wszelkie zmiany statutu muszą uzyskać zatwierdzenie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

5. Ogólne Zebranie wybiera na okres jednego roku Zarząd Zrzeszenia w składzie od 3 do 5 osób, w zależności od wielkości Zrzeszenia, przy czym głosowanie na przewodniczącego odbywa się osobno.

6. Zarząd Zrzeszenia z przewodniczącym na czele dba o podniesienie wydajności pracy i dochodów członków Zrzeszenia.

W tym celu Zarząd:

- a) układa w porozumieniu z właściwym instruktorem rolnym odpowiedni płożymian i przedstawia na Ogólnym Zebraniu do zatwierdzenia plan pracy oraz plan przewidywanych dochodów i wydatków;
- b) dba o powiększenie dochodów i majątku Zrzeszenia przez rozszerzanie i ulepszanie upraw, rozwój hodowli, kontraktowanie produkcji roślinnej i zwierzęcej, zakła-

danie i prowadzenie zakładów przetwórczych, przemysłu ludowego itd.

7. Zarząd składa przed Ogólnym Zebraniem sprawozdanie ze stanu spraw gospodarczych i innych Zrzeszenia, opracowuje plan rozliczeń, prowadząc w tym celu rachunkowość i sprawozdawczość według wytycznych, ustalonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

8. Zarząd Zrzeszenia dzieli między siebie pracę stosownie do potrzeb gospodarczych, kulturalnych i organizacyjnych Zrzeszenia.

9. Przewodniczący Zrzeszenia ma pieczę nad majątkiem Zrzeszenia oraz nad inwentarzem członków, użytkowanym przez Zrzeszenie, kieruje i organizuje całą pracę bieżącą w Zrzeszeniu.

10. Przewodniczący Zrzeszenia obowiązany jest zbierać Zarząd Zrzeszenia nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, dla podjęcia odpowiednich uchwał w celu załatwienia bieżących spraw Zrzeszenia.

11. Całą gospodarczą i finansową działalność Zarządu Zrzeszenia kontroluje Komisja Rewizyjna, wybrana w składzie 3 członków przez Ogólne Zebranie.

12. Komisja Rewizyjna przeprowadza co najmniej raz na kwartał kontrolę prac Zarządu, w szczególności zaś kontrolę przychodów i rozchodów. Po rocznym rozliczeniu Zarządu Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności przed Ogólnym Zebraniem.

13. Sąd Koleżeński składa się z 3 osób i ma obowiązek rozstrzygać wszystkie sprawy, związane z naruszeniem niniejszego statutu przez członków.

14. Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński odpowiadają za swą działalność przed Ogólnym Zebraniem.

§ 7. Rachunkowość Zrzeszenia

1. Rachunkowość Zrzeszenia prowadzi bądź jeden z członków Zarządu, bądź jeden z członków Zrzeszenia, wyznaczony przez Zarząd, bądź też, jeśli Ogólne Zebranie tak postanowi — Zrzeszenie może zatrudnić w tym celu fachowego pracownika.

2. Prowadzący rachunkowość nie ma prawa samodzielnie rozporządzać majątkiem Zrzeszenia bez pisemnego polecenia przewodniczącego Zrzeszenia lub upoważnionego przez przewodniczącego jednego z członków Zarządu.

3. Wszystkie asygnaty rozchodowe podpisuje oprócz prowadzącego rachunkowość przewodniczący Zrzeszenia lub z jego upoważnienia jeden z członków Zarządu.

4. Zobowiązania Zrzeszenia wymagają podpisu przewodniczącego i jednego z członków Zarządu oraz prowadzącego rachunkowość.

5. Wszystkie dochody i wydatki zapisuje się do ksiąg Zrzeszenia w dniu wpływu lub rozchodowania.

6. Rozchodowanie przez Zarząd środków pieniężnych i ziemiopłodów Zrzeszenia jest dopuszczalne tylko na cele, zatwierdzone przez Ogólne Zebranie i w rozmiarach, uwidoczionych w budżecie.

7. Większe środki pieniężne Zrzeszenia Zarząd winien przechowywać na rachunku bieżącym w banku lub w kasie oszczędności. Do podjęcia pieniędzy z rachunku bieżącego potrzebne są podpisy prowadzącego księgowość oraz przewodniczącego Zrzeszenia lub upoważnionego przezeń jednego z członków Zarządu.

§ 8. Zasoby i fundusze Zrzeszenia

1. Zasoby Zrzeszenia składają się z:

- a) gotówki, wniesionej przez członków tytułem wpisowego i udziałów, stosownie do § 5 pkt. 4 statutu,
- b) narzędzi i maszyn oraz innego inwentarza, jak również budynków i urządzeń społecznych, nabytych na zasadzie postanowień Ogólnego Zebrania o wspólnych inwestycjach (§ 4, pkt. 3),
- c) budynków i innych wartości darowanych Zrzeszeniu,
- d) innych składników majątkowych, nabytych na podstawie uchwały Ogólnego Zebrania z części ewentualnych dochodów Zrzeszenia.

2. Zrzeszenie posiada następujące fundusze:

- a) Fundusz Udziałowy, na który składają się udziały, wpłacone przez członków Zrzeszenia w wysokości 9 zł od każdego ha ziemi włączonej do wspólnej uprawy,
- b) Fundusz Społeczny, który tworzy się z wpisowego, z części ewentualnych dochodów rocznych, przeznaczonych na inwestycje społeczne (np. domy ludowe, łaźnie lecznicze itp.) oraz z wszelkiego rodzaju darowizn,

- c) Wspólny Fundusz Inwestycyjny, który powstaje z wpłat członków na inwestycje produkcyjne (§ 4 p. 3) i z części ewentualnych dochodów Zrzeszenia, przeznaczonej na te inwestycje uchwałą Ogólnego Zebrania.

§ 9. Rozwiązanie Zrzeszenia

Rozwiązanie Zrzeszenia może nastąpić na podstawie uchwały, powziętej na dwu kolejnych Ogólnych Zebraniach, odbytych w odstępie co najmniej 2-tygodniowym, większością 2/3 członków Zrzeszenia, lub też w razie działalności niezgodnej ze statutem — na podstawie decyzji władz Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

W razie rozwiązania Zrzeszenia fundusze dzieli się w sposób następujący:

- a) Fundusz Udziałowy podlega zwrotowi członkom,
- b) Fundusz Społeczny przechodzi na własność gminy, z wyjątkiem jego części, która powstała z darowizn państwowych, o której przeznaczeniu decydują odnośne władze państwowe,
- c) Wspólny Fundusz Inwestycyjny zostaje oszacowany i podzielony na zasadach, uchwalonych przez Ogólne Zebranie i zatwierdzonych przez Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

§ 10. Przepisy ogólne

Członkowie odpowiadają za długi Zrzeszenia do wysokości udziałów pieniężnych, zadeklarowanych przez każdego stosownie do § 5 pkt. 4 niniejszego statutu. Ewentualne straty pokrywa się przede wszystkim z udziałów, a następnie z Funduszu Społecznego. Zrzeszenie posiada osobowość prawną, jest członkiem Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ i podlega rewizji jej organów oraz jest członkiem Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“. Ogłoszenia Zrzeszenia umieszczone są w organie Centrali.

Wraz ze statutami spółdzielni produkcyjnych zamieszczamy wzór umowy między Państwowym Ośrodkiem Maszynowym a grupą malarolnych i średniorolnych chłopów.

Sądzimy, że zapoznanie się z treścią tej umowy ułatwi chłopom korzystanie z pomocy maszyn i służby agronomicznej Państwowych Ośrodków Maszynowych w podnoszeniu swojej gospodarki na coraz to wyższy poziom oraz przyczyni się do usunięcia kulackiego wyzysku.

U M O W A

zawarta dnia _____ 195 ____ r. między

PAŃSTWOWYM OŚRODKIEM MASZYNOWYM NR _____

w _____

a grupą malarolnych i średniorolnych

w _____

w osobach:

Z ramienia P. O. M.:

Dyr P O M ob. _____

st. agronom ob _____

Z ramienia grupy gospodarstw

malarolnych i średniorolnych:

ob. _____

ob _____

Celem umowy jest podniesienie plonów oraz wzrost dochodów malarolnych i średniorolnych gospodarstw.

Podpisujący niniejszą umowę zobowiązują się:

I. ZOBOWIĄZANIA P. O. M.-u

- 1) P. O. M. zobowiązuje się wykonać w niżej wymienionych gospodarstwach następujące prace swoimi traktorami i maszynami:

L p	Nazwisko i imię prowadzącego gospodarstwo	Rodzaje prac.	Ilość ha, q, godz	Jakość robót.	Osta- teczny term. wyko- nania	Cena	Należ- ność w zł	Podpis korzy- stającego z usług
1	2	3	4	5	6	7	8	9

- 2) POM dostarcza traktory i maszyny oraz paliwo i smary na koszt własny do punktu postoju brygady w gromadzie, na terenie której znajdują się gospodarstwa, objęte niniejszą umową. W wypadku wykorzystania dla tych celów środków transportowych grupy gospodarstw objętych niniejszą umową, POM zobowiązuje się pokryć koszty transportu wg cen ustalonych osobną umową.
- 3) POM zobowiązuje się dopomagać grupie gospodarstw, objętych niniejszą umową, drogą agrotechnicznej obsługi fachowej przez udostępnienie osiągnięć nauki rolniczej.
- 4) POM zobowiązuje się do dobrego i terminowego wykonania robót. Prace źle wykonane winny być poprawione bez dodatkowej opłaty.

II. ZOBOWIĄZANIA GRUPY GOSPODARSTW

- 1) Grupa gospodarstw drobnotowarowych, objęta niniejszą umową, celem ułatwienia pracy traktorów i skuteczniejszej walki z chwastami pleniącymi się na miedzach — zgadza się na tymczasowe zaoranie miedz na przylegających do siebie gruntach i dążyć będzie do wprowadzenia na swoich gruntach wspólnego płodozmianu, korzystając z pomocy agrofirma P. O. M.

Za wykonane w ten sposób prace P. O. M.-u grupa płacić będzie ceny te same, co dla spółdzielni produkcyjnej.

W wypadku niezaorania miedz na gruntach przylegających do siebie, grupa płacić będzie ceny, obowiązujące dla gospodarstw drobnotowarowych.

- 2) Gospodarstwa objęte umową zorganizują w ten sposób swą pracę, aby nie było przestojów traktorów i maszyn POM, a to przez:
 - a) wyznaczenie spośród siebie osób potrzebnych do pracy na wszystkich maszynach i narzędziach towarzyszących nie wyłączając pługów;
 - b) wyznaczenie spośród siebie woźniców oraz przydzielenie koni do wożenia z punktu postoju do pracujących w polu ciągników, paliwa i wody;
 - c) zorganizowanie dostawy jedzenia dla traktorzystów na odleglejsze pola (traktorzyści płacą za wyżywienie z własnych pieniędzy);
 - d) zapewnienie w razie potrzeby noclegów dla brygady ciągników.
- 3) Grupa gospodarstw, objętych niniejszą umową, przygotowuje pomieszczenie zagrodzone i o ile możliwości pod dachem na maszyny, paliwo i smary POM oraz zabezpieczy te maszyny i materiały, wystawiając _____ wartowników spośród swego grona.

III. PORZĄDEK OPŁATY I ODBIORU PRAC, WYKONANYCH PRZEZ P. O. M.

- 1) Należność za wykonane prace przez POM płatna jest natychmiast po wykonaniu pracy i podpisaniu aktu zdawczo-odbiorczego. Przypadającą sumę użytkownicy przekazują za pośrednictwem najbliższej agencji pocztowej do Narodowego Banku Polskiego — Oddział w _____ na dochód budżetu Państwa, część 16, grupa 1, dział 2, tytuł 3; względ-

- nie do PKO — na konto nr _____ POM'u w _____
przekazem pocztowym, dostarczonym przez brygadistę Państwowego
Ośrodka Maszynowego (POM) *).
- 2) Protokoły zdawczo-odbiorcze z wykonanej pracy winny być dla każdego z gospodarstw sporządzone w dwóch egzemplarzach o identycznej treści, wymieniającej rodzaj wykonanych prac, ich ilość, jakość oraz datę wykonania. Protokół podpisuje brygadier POM oraz prowadzący gospodarstwo, które zostało obsłużone.
 - 3) Za niedotrzymanie terminów zapłaty gospodarstwo płaci odsetki w wysokości 1% za każde 10 dni zwłoki.

IV. USTALENIJE ODPOWIEDZIALNOŚCI MATERIALNEJ

Za niedotrzymanie zobowiązań POM, wymienionych w części I punktach 1 i 4 lub zobowiązań grupy gospodarstw, wymienionych w części II punktach 2 i 3 niniejszej umowy — strona winna odpowiadać przed poszkodowaną, wpłacając pieniężny równoważnik straty.

Wysokość straty wyznacza sąd polubowny w składzie: przedstawiciel Powiatowej Rady Narodowej, jako przewodniczący oraz członkowie; przedstawiciel Związku Samopomocy Chłopskiej i przedstawiciel Prezydium Gminnej Rady Narodowej.

W wypadku nieuregulowania kwestii spornych przez w/w sąd polubowny — sporne kwestie rozstrzygnięte będą przez miejscowy i rzeczowo właściwy sąd.

Umowa może być za obopólną zgodą stron zawierających rozszerzona na inne gospodarstwa, za wyjątkiem gospodarstw, właściciele których są znani, jako wyzyskiwacze ludności pracującej.

Umowa została przeczytana i zatwierdzona przez niżej podpisanych.

Umowa została sporządzona w trzech egzemplarzach, które otrzymują:

1. grupa gospodarstw drobnotowarowych,
2. P. O. M.
3. ekspozytura Okręgowa CZ POM.

Przedstawiciele P. O. M.:

Przedstawiciele grupy gospodarstw:

Dyrektor POM _____

St. agronom POM _____

*) Uwaga: Pracownikom POM nie wolno inkasować od użytkowników żadnych sum z tytułu robót.

S K O R O W I D Z

Poniżej podajemy wskazówki, na których stronicach tej książeczki można znaleźć odpowiedź na główne pytania, stawiane przez chłopów w sprawie spółdzielni produkcyjnych każdego z typów.	W s t a t u c i e			
	I	II	III	ZUZ
	n a s t r o n i c y			
Własność i użytkowanie ziemi	5,6	2,22	37,38	51,52
Własność i użytkowanie inwentarza	8	24,25	39,40	53
Obowiązek pracy	7,8	23,24	38,39	52
Sposób obliczania pracy	17,18	32,33	47 48,49	53,54
Obliczanie wydatków i dochodów	9,10	25,26	41,42	53,54
Ulgi podatkowe	10	27	42	54
Fundusze spółdzielni i co z nimi się staje w razie rozwiązania spółdzielni	19,20	34,35	49,50	59,60
Odpowiedzialność członka za długi spółdzielni produkcyjnej	20	35	50	60
Obowiązki i prawa członka	7,8	27	42	55,56
	11,12	28,29	43,44	
Władze spółdzielni produkcyjnej	13,14	29	44	56
	15,16	30,31	45,46	57,58
Przyjmowanie członków niezdolnych do pracy i sposób rozliczania się z nimi	7,10	23 26,27	39,42	52
Gospodarstwo przyzagrodowe członka spółdzielni produkcyjnej	5,6	22	37,39	—
		24,25	40,41	
Sprawy kobiety zamężnej i matki, która jest członkiem spółdzielni produkcyjnej.	7,18	23,33	48	—
O dzieciach członków spółdzielni produkcyjnej	7,12	22	38,43	—
		23,28		
Użytkowanie bezpłatne resztówek	6	22	38	—
Zawieszenie splot za ziemię parcelantów i osadników	—	—	38	—

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM KEK 331905

000-331905-00-0